

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
BİLİM DALI**

**ÖĞRETMENLERİN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Gökhan AYYILDIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Yakup YILMAZ**

KONYA 2019

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
BİLİM DALI**

**ÖĞRETMENLERİN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Gökhan AYYILDIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Yakup YILMAZ**

KONYA 2019

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökhan AYYILDIZ
	Numarası	16830501011
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

19/03/2019

Öğrencinin

Gökhan AYYILDIZ
İmzası

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL

Coşkun AYYILDEZ

13830501011

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Enstitüsü

Müdürüğü

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri

Tezli Yüksek Lisans

Yüksek Öğretim Üyesi Yakup YILMAZ

TEZ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	
	Numarası	Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Eğitimi
	Ana Bilim Dalı	Öğretim tarafından hazırlanan
	Bilim Dalı	Öğretmenleri başlıca bu çalışmada
	Programı	Öğretmenleri ile başarılı bulunarak
	Tez Danışmanı	MAZ
	Tezin Adı	Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi

Yukarıda adı geçen Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi isimli tezi, 19/03/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Yüksek Öğretim Üyesi Yakup YILMAZ

Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi isimli tezi, 19/03/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliğiyle kabul edilmiştir.

	Yüksek Öğretim Üyesi Nazlıhan ÇOKGİL		İzlen
Durum	E	ii	
İzlen	D		
İzlen			

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Araştırmamın tüm aşamalarında her zaman yanımda olan ve beni her adımda destekleyip, yönlendiren tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yakup YILMAZ'a, araştırmaya katılan öğretmen arkadaşlarıma ve aileme sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

Gökhan AYYILDIZ

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökhan AYYILDIZ
	Numarası	16830501011
	Ana Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
	Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
	Program	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr.Öğr. Üyesi Yakup YILMAZ
	Tezin Adı	Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi

ÖZET

Araştırmanın amacı,öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen bilgi teknolojileri kullanım becerileri ve özyeterlilik düzeylerini belirlemek,bu süreçte bilgi teknolojileri kullanım aşamasında hangi alanlarda skuntuların yaşandığını ortaya koymak ve demografik özellikler ile bilgi teknolojileri kullanım arasındaki ilişkiyi tespit etmektir.Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi tarama deseni kullanılmıştır.Çalışmada taramaya dayalı nicel araştırma yöntemine göre, öğretmenimlerinin teknoloji kullanım özyeterliliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.Araştırmanın evreni Kayseri ilidir.Araştırmanın örneklem grubunu ise,2018-2019 eğitim-öğretim yılında Kayseri ilinde bulunan Mehmet İlğü İlköğretim Okulu,Müncübe Cingilloğlu Ortaokulu veHürriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi okullarında görev yapan 266 öğretmen oluşturmaktadır.Bu tezde Deniz ve Algan'ın 2007 deki yaptıkları çalışmada kullandıkları "Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı ÖzYeterliliği Değerlendirme Ölçeği" temel alınmıştır.Örneklem grubundaki öğretmenlere uygulanan ankette toplanan veriler, SPSS(Statistical Package For Social Sciens) paket programı ile tablolar halinde incelenmiştir.Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri,cinsiyet,yaş,eğitim düzeyi ve branş değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir.Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri okul cinsi ve öğretmenlik deneyimleri değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık gösterdiği

belirlenmiştir.Öğretmenlerin bilgi teknolojileri kullanım yeterlilikleri okul türü ve öğretmenlik deneyimleri değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.Hazırlanan bu çalışma öğretmenler için bilgi teknolojilerinin ne ifade ettiğinin araştırılması için yapılmış ve son bölümde yapılan araştırmanın sonuçları açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi teknolojileri,Eğitim,Özyeterlilik

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürüğü

Author's	Name Surname	Gökhan AYYILDIZ
	Number	16830501011
	Department	Department of Computer Education and instructional Technologies
	Department	Computer Education and instructional Technologies
	Programme	Master's Degree (M.A.)
	Supervisor	Doctor Teaching Assistant Yakup YILMAZ
	Tezin İngilizce Adı	Examination of self-efficacy levels of teachers' information technology

SUMMARY

The aim of this study is to determine the skills of teachers in using information technologies and self-efficacy levels that affect the academic success of the students. In this study, quantitative research method was used. The aim of this study was to investigate the self-efficacy of teachers in technology using the quantitative research method based on screening. The universe of the research is Kayseri. The sample group of the study consisted of 266 teachers working in the schools of Mehmet İlgü Elementary School, Müncübe Cıngıllıoğlu Secondary School and Hürriyet Vocational and Technical High School in the 2018-2019 academic year. In this thesis, Deniz and Algan used in their study in 2007 "Information Technology Use in Education Self-Efficacy Teacher Assessment Scale" as a basis. The data collected from the questionnaire applied to the teachers in the sample group were analyzed with SPSS (Statistical Package For Social Sciences) package program. It has been determined that teachers differ significantly in terms of their usage of information technologies, gender, age, education, level and branch variables. It was determined that teachers' use of information technologies did not differ significantly according to school type and teaching experience variables.

Key Words:Information Technology,Education,Self-sufficiency

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
TEZ KABUL FORMU.....	ii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
TABLO LİSTESİ.....	x
ŞEKİL LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR SAYFASI.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Araştırmanın Alt Amaçları.....	5
1.5. Araştırmanın Varsayımları	5
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.7. Tanımlar	6
BÖLÜM II KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Özyeterlilik Kavramı ve Öğretmen Özyeterlilikleri	7
2.1.1. Özyeterlilik.....	7
2.2.2. Özyeterlilik Kaynakları.....	8
2.2.3. Öğretmen Özyeterlilikleri	10
2.2.4. Bilişim Teknolojileri Kullanımında Özyeterlilik.....	12
2.2. Bilgi Teknolojileri Temel Kavramları	12
2.2.1. Bilgi Teknolojilerinin Tanımı.....	12
2.2.2. Eğitim Teknolojisi	14
2.2.2.1. Eğitim Teknolojilerinin Tarihçesi	15

2.2.2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımının Hedefleri	17
2.2.2.3. Eğitim Teknolojilerinin Dayandığı Temel İlkeleri	18
2.2.2.4. Eğitim Teknolojisi Araçları	19
2.3. Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Karşısındaki Durumu	21
2.3.1. Öğretmen Yetiştirmede Yeterlilik Sorunu	22
2.3.2. Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojisi Alanında Yetiştirilmesinin Önemi ..	23
2.4. İlgili Araştırmalar	25
BÖLÜM III YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Evren ve Örneklem	28
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.4. Veri Analiz Yöntemleri	32
BÖLÜM IV BULGULAR VE YORUMLAR	33
4.1. Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları	33
4.2. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Kullanım Özyeterlilik Düzeyi	39
4.3. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Cinsiyetleri Açısından İncelenmesi	40
4.4. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Yaşları Açısından İncelenmesi	41
4.5. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Eğitim Düzeyleri Açısından İncelenmesi	42
4.6. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Öğretmenlik Deneyimleri Açısından İncelenmesi	43
4.7. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Branşları Açısından İncelenmesi	43
4.8. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Okullar Açısından İncelenmesi	44

BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER	46
5.1. Sonuçlar	46
5.2. Öneriler	50
KAYNAKÇA	52
EKLER	61
ÖZGEÇMİŞ	64

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri	29
Tablo 3.2. Kullanılan Ölçeğin Güvenirlik Analizi	31
Tablo 3.3. Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Özyeterliliği Öğretmen Değerlendirme Ölçeğinin Puan Aralıkları.....	31
Tablo 4.1. Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin Bulgular	33
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Kullanım Özyeterlilik Düzeyi	39
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları	40
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Yaşları Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları	41
Tablo 4.5. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Eğitim Düzeyleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre Man Whitney U Testi Sonuçları	42
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Öğretmenlik Deneyimleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	43
Tablo 4.7. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Branşları Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları	43
Tablo 4.8. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Okullar Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	44

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Öğretmen Yeterliğinin Döngüsel Yapısı	11
Şekil 2.2.Öğrenme-Öğretme Sürecinde Bilgisayar Kullanımı	15
Şekil 2.3. Eğitim Teknolojileri Tarihsel Gelişim Süreci	16
Şekil 2.4. FATİH Projesinin Bileşenleri	23

KISALTMALAR SAYFASI

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

ET: Eğitim Teknolojileri

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

FATİH:Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları açıklanmıştır.

1.1. PROBLEM DURUMU

Yaşamakta olduğumuz 21. yüzyıl bilimde gelişme ve ilerlemenin oldukça hızlı olduğu bir dönem olarak ifade edilebilir (Seferoğlu, 2007:105). Bu sebeple 21. yüzyıla bilgi çağı da denilebilmektedir. Teknolojik gelişmeler ile birlikte bilginin üretilmesi ve aktarılması konusunda hızlı bir ilerleme kaydedilmiş ve böylece herkesin bilgiye kolay bir şekilde ulaşması mümkün hale gelmiştir.

Bilgiye ulaşmanın ve doğru bir şekilde kullanmanın en etkili yollarından biri bilişim teknolojileri olarak kabul edilebilmektedir. Bilişim teknolojileri günümüzde her alanda etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu alanlardan bir tanesi de eğitimidir.

Yüksel (2003:107) araştırmasında eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere daha nitelikli biçimde götürebilmek için modern eğitim teknolojisinin tüm imkanlarından etkili bir biçimde faydalanılması gerektiğini ifade etmektedir.

Dolayısıyla bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması oldukça önemli faydalar sağlamaktadır. Bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasına başlanmasıyla birlikte alışılmış sınıf yönetiminden modern sınıf yönetimine geçiş ortaya çıkmıştır. Bu geçişteki en büyük etken, bilişim teknolojilerini öğretmenlerin doğru ve verimli bir şekilde kullanmaları gerçekleşecektir. Bu durum öğrencileri de olumlu etkileyecektir. Öğrencilerin, iletişim teknolojilerini kullanmalarıyla birlikte uzun zaman hafızlarına aktarmakta herhangi bir sıkıntı çekmedikleri görülmüştür.

İnternet kullanımı ve birçok değişik hizmetin elektronik ortamda sunulması giderek artmakta ve teknoloji her geçen gün daha fazla gündelik hayat içerisine girmektedir. Buna bağlı olarak, eğitim sistemi içerisine entegre edilecek olan bilgi ve iletişim teknolojilerini etkili ve verimli biçimde kullanacak üretmenler görev olarak bu teknolojileri kullanacak bireyler yetiştirmek zorundadır (Bayrakçı, 2005:1). Bu gereklilik ise bilişim teknolojilerini etkili ve verimli kullanabilen üretmenler vasıtası ile rencilere aktarılabilir.

rencilerin teknolojik olanaklarla donatılmış bir renme ortamında daha nitelikli bir Şekilde kendilerini geliştirebilmeleri için teknolojiyi eğitimle birlikte sürecin içine dahil eden retmenlere ihtiyaç olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu anlamda eğitimde bilişim teknolojilerini kullanacak retmenlerin de kendilerini teknolojiye adapte etmeleri gerekmektedir.

Ülkemizde bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması ile ilgili yapılan en önemli projelerden bir tanesi FATİH Projesidir. Bu proje retmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım yeterliliklerine olumlu etkisi ve eğitimin kalitesinin artırılması açısından oldukça umut verici bir proje olarak kabul edilebilir. Ancak bu faydalarının yanı sıra uygulamada çeşitli sınıtlar yaşanmıştır. Literatürde konu ile ilgili yapılan çalışmalardan bazıları Şu Şekildedir:

FATİH Projesi ile ilgili hazırlanmış bir çalışmanın sonuçları Şu Şekildedir: Araştırmaya katılan üretmenler akıllı tahtalarda tuş kilidi sorunu, aktivasyon sorunu, ekran kayması gibi teknik sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunların yanı sıra içeriklerin uygun olmadığı ve tabletlerin amacının dışında kullanıldığı yönünde ki görüşlerde dikkat çekmektedir (Keleş, ksz ve Bahekaplı, 2013:14).

Bilici vd., (2011:27)'in yaptığı araştırmada ise içerikler ile ilgili retmenlere gerek desteğin sağlanması üzerinde fikir birliğine ulaşılmıştır. Bu alışmada FATİH Projesi hem renciler hem de üretmenler tarafından değerlendirilmiş ve sonuç olarak retmenlerin proje ile ilgili bilgilendirilmesi gerektiği ayrıca teknik anlamda da destek verilmesi yönünde görüşler ortaya koyulmuştur (Pamuk, akır, Ergun, Yılmaz ve Ayaş, 2013:1804).

Bilişim teknolojilerinin eğitim kalitesine etkisi ile ilgili yapılan çalışmalardan Kayaduman, Sırakaya ve Seferoğlu (2011:128) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçları şu şekildedir; FATİH projesinin başarı kriterleri çerçevesinde eğitim kalitesi ele alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler proje kapsamında içeriklerin yetersiz olduğunu ve zamanlamada problem yaşandığını ifade etmişlerdir.

Yine yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, FATİH Projesi ile ilgili seminerlerin yetersiz olduğu, kurulum aşamasında teknik bilgilendirmenin yapılmadığı, okul ile bilgi alışverişinin eksik yapıldığı, projenin önemi ile ilgili okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve ailelere yeterli bilgilendirmenin yapılmadığı görüşleri elde edilmiştir (Öz, 2015:32). Kutluca ve Ekici (2010:112) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre öğretmenlerin FATİH Projesine ilişkin uygulamalarla ilgili pozitif tutum geliştirebilmeleri için pratikler konusunda özyeterliliğe sahip olmaları gerektiğini söylemektedir.

Bu açıklamalar genelinde, öğretmenlerin teknoloji kullanımında sahip olması gereken bazı standartlardan bahsetmek gerekmektedir. Bu standartlar (ISTE,2008):

- Öğretmenlerin, hem yüz yüze hem de sanal ortamlarda öğrencinin öğrenmesini, yaratıcılığını ve yenilikçiliğini geliştirmekte ayrıca öğretme, öğrenme ve teknoloji kullanım alanlarında yeterli olması,
- Dijital çağda öğrenme deneyimlerini ve değerlendirmelerini tasarlama ve geliştirmesi,
- Küresel ve dijital bir toplumda yenilikçi bir bakış açısı ile bilgi, beceri ve iş süreçlerini geliştirmesi,
- Gelişen dijital kültürde yerel ve küresel toplumsal sorunları ve sorumlulukları anlaması ve mesleki uygulamalarında yasal ve etik davranış sergilemesi,
- Mesleki uygulamalarını sürekli olarak geliştirmesi, yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinmesi ve dijital araçların ve kaynakların etkin kullanımını teşvik ederek ve göstererek okul ve mesleki anlamda liderlik sergilemesidir.

Tüm bu açıklamalar çerçevesinde günümüz dijital çağda eğitim süreçlerinin bu doğrultuda daha kaliteli olması, çağa uygun eğitim modellerinin hazırlanması ve bu yönde öğrencilerin eğitilmesi bir zorunluluktur. Bu noktada öğretmenlerin rolü de oldukça önemlidir. Dolayısıyla öğretmenler gelişimlere ve yeniliklere açık olmalı, kendilerini geliştirmeli ve teknolojinin gerekliliklerini mesleki kariyerlerine adapte etmelidir. Literatürde yapılan çalışmalara farklı bir açıdan katkıda bulunmak amacıyla, bu araştırmada “Farklı branştaki öğretmenlerin gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin özyeterlilik düzeyleri ve bu teknolojileri kullanım düzeyleri nedir?” sorusunun yanıtı araştırılmıştır.

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırmanın önemi, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanımına ilişkin özyeterlilik ve kullanma düzeylerin belirlemektir. Farklı branşta görev yapan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini öğretim sırasında kullanabilme becerilerini ortaya koymaktır. Literatürde bu konu ile ilgili yapılmış araştırmalar olmasına rağmen, ilerleyen zamana karşı, çalışmanın yapıldığı bölgenin farklı olması, okul türlerinin farklı olması açısından özgün; farklı branştaki öğretmenlerin hızlı gelişen ve değişen bilişim teknolojilerine ilişkin özyeterliliklerini ve kullanım seviyelerini içerdiği için günceldir. Ayrıca, bu çalışmanın, diğer araştırmacılara farklı bakış açıları göstereceği için önem taşımaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilecek veriler çerçevesinde okulların bilgi çağının gereklerine uygun, yönetim ve eğitim alanlarında teknolojinin etkin kullanıldığı kurumlar hâline getirilmesi, öğretmenlerin bu konuda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi anlamında önerilerde bulunulacaktır.

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı; farklı branşlarda ve okullarda görev yapan öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanımına ilişkin özyeterlilik düzeylerinin ve BİT kullanım düzeylerinin belirlenmesidir.

1.4. ARAŞTIRMANIN ALT AMAÇLARI

Bu araştırmanın alt amaçları;

- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma özyeterlilik düzeyleri nedir?
- Öğretmenlerin branşlarına göre bilişim teknolojilerini kullanma özyeterlilik düzeyleri nedir?
- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım özyeterlilikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım özyeterlilikleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım özyeterlilikleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım özyeterlilikleri ile öğretmenlik deneyimleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanım özyeterlilikleri ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

Bu çalışmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin kendilerini en iyi şekilde yansıtarak cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Eğitimde öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım becerileri ve özyeterliliklerinin araştırıldığı bu araştırma;

1. 2018-2019 eğitim öğretim yılı,
2. Kayseri ilinde bulunan Mehmet İlgü İlköğretim Okulu, Müncübe Cıngıl oğlu Ortaokulu ve Hürriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
3. 266 öğretmeni kapsamaktadır.

1.7. TANIMLAR

Özyeterlilik: Özyeterlilik, kendi davranışsal standartlarımıza ve hedeflerimize ne kadar ulaştığımız olarak tanımlanabilir. Kendi standartlarına ulaşan, yani kendisini yeterli his eden bireyler kendi hayatları üzerinde etkili, yetkin, yeterli becerilere sahip olduğuna inanılan bireylerdir.

Öğretmen özyeterliliği: Öğretmen özyeterliliği ise öğrencilerin başarılarını tesir etme konusunda öğretmenin kendi becerilerine olan yargısı şeklinde ifade edilebilir.

Bilişim teknolojilerinde özyeterlilik: Bireyin bilgisayar kullanma becerilerine ilişkin yargısıdır (İşiksal ve Aşkar, 2005:342).

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde bilgi teknolojileri, özyeterlilik ve öğretmenlerin bilgi teknolojileri hakkında yeterlilikleri üzerinde durulacaktır.

2.1. Özyeterlilik Kavramı ve Öğretmen Özyeterlilikleri

2.1.1. Özyeterlilik

Özyeterlilik inancı, insanların motivasyonunun ve davranışının sadece önemli bir bölümünü oluşturmaz, aynı zamanda yaşamlarını değiştirebilecek eylemleri de etkiler.

Bandura (1995:46) “özyeterliliği”, “kişinin olası durumları yönetmek için gereken eylem planlarını düzenleme ve yürütmeye yeteneklerine olan inancı” olarak tanımlamaktadır. Farklı bir tanımlamaya göre özyeterlilik, kendine özgü görevin kendine özgü bir versiyonudur.

Scherbaum vd., (2006:1042) göre, özyeterlilik, insanlar başlangıçta sahip oldukları inançları doğrulayacak şekilde davrandıkları için kendini kanıtlayan bir sürece benzer.

Özyeterlilik seviyeleri fertlerin olay durum ve vaziyette nasıl davrandıklarını belirleyen mühim bir faktördür.

Herhangi bir durumda bir olayı ortaya koymak, bir vazifeyi yerine getirmek için dışarıdan güdülenmeye ihtiyaç duymadan o işi içsel olarak gerçekleştirebilen özyeterliliği güçlü olan bireylerdir.

Bireyde özyeterlilik inancı ne kadar çoksa, gayret ısrar ve süreklilik o büyüklükte artar. Özyeterlilik öğretisi zayıf olan bireyler ise, olayların görüldüğünden çetin olduğu kanısındadırlar ve olaylara geniş perspektifte bakmadıklarından dolayı olumlu bir sonuç alamazlar ve çalışmalarını istedikleri şekilde bitiremezler.

2.2.2. Özyeterlilik Kaynakları

Kendi hayatımızda kontrolümüz içerisinde olan algımız ne kadar olgunlaşmışsa o kadar kendi arzularımızı kontrol gücümüzle ve irademize güvenir, kendimizi kuşku duymadan hissedebiliriz. Güvende hissetmek esasen, ilerisini kestirmeyle ilgilidir;kendi davranışlarımızın neticeleri tesir edeceğine inandığımız ölçüde müteakiben adımın ne olabileceğini biliriz.Demek oluyor ki bilmek, kuşku duymadan inanmayı hissettirir.Böylelikle bir sonraki adıma daha uyarlayıcı bir şekilde hazır bulunabiliriz.

Bunu etkileyen dört faktör sıralayabiliriz:

1. Performans
2. Gözlem
3. Sözel inançlar
4. Fizyolojik ve Duyusal uyarılma

1. Performans:Önceden elde ettiğimiz başarılarımız bir konu üzerindeki yetkinliğimizi,becerilerimizi, etkili ve yetersiz yönlerimizi tayin edebilmektedir.Aynı zamanda görev üzerinde çaba harcarken dışarıdan(bu bizi değerlendirmeye alacak öğretmen ya da konuya vakıf biri olabilmektedir)aldığımız dönütlerde kendimizle alakalı yetkinlik ve maharet algımızı gelişmesine yol açacaktır.Bu durum pozitif yönlerimizi ön plana ortaya koyarak realist bir tablo çizmekte fayda sağlayacaktır.

2. Gözlem: Çevremizdeki insanların başarılı olduğunu görmek bizdeki güdülemeyide çoğaltacaktır.Bu nedenle bilhassa ergenlik çağında arkadaş ortamının ehemmiyeti büyüktür.İçinde bulunduğu çevrenin grektirdikleri ile alakalı olmayan fertlerin başarıları daha az olacaktır.Çevresine uyum sağlayabilenlerin ise özyeterliliği gelişecektir,bu bizim de kendimize olan inancımızı çoğaltır, problemlere haklından gelmeyi öğrenmemizi sağlayacaktır.

3. Sözel inançlar: Dışarıya ne yansıttığımızdan ziyade kendimize ne söylemek istediğimiz oldukça önemlidir."Boşver,nasılsa yapamayacağım","Yetişmez artık","Geçen sefer de böyle

oldu zaten.” gibi içsel konuşmalar yapmamız kendimize alt cümle olarak yapamayacağımızı, bunun üstesinden gelmemizin yeterli düzeyde olmadığını ifade etmemizdir. Bu durum dışarıdan aldığımız dönütler gibi realist olmalıdır. Örnek vermek gerekirse “Yarım saatte 80 sayfa çalışırım!” diyen bir talebe bu gayesini gerçekleştiremediğinde bir dahaki sefere kendi içsel konuşmalarına olan inancı da azaltacaktır. Bu sebeple realist bir portre çizmek mühimdir.

4. Fizyolojik ve Duygusal uyarılma: Herhangi bir problemle karşılaştığımızda vücudumuzda gergin olma durumu, nabzımızda yükselme, terleme, titreme, mide ağrısı gibi birtakım fiziksel amareler gözükabilir. Bununla birlikte, duygusal gerginlik, sinirlilik, kaygı, ağlama nöbetleri de ekelenbilir. Probenin üstesinden gelebilmemiz için bu tür durumları kontrol altına alabilmeyi öğrenmemiz gerekecektir. Kontrol altına alabildiğimizi gördükçe de özyeterliliğimize olan inancımız artacaktır. Belli bir seviyedeki gerginlik bizi motive edebilecekken yoğun belirtiler bizi harekte geçmekten engelleyebilir.

Yukarıda bahsedilen dört ögeyi dikkatli bir şekilde incelediğimizde, özyeterliliğine olan inancı düşük olan fertlerin kendilerini yetersiz, beceriksiz, çaresiz, kontrol becerisi gelişmemiş, faydalı olmayan fert olarak değerlendirilir. Sorunlarla karşılaştıklarında bilhassa evveliden başarılı deneyime sahip olmayan varsa fazla uğraşıda bulunmadan vazgeçebilen ya da herhangi bir deneme girişiminde bulunmayan fertlerdir. Bunun nedeni kendi hayatlarını ve kendi hayat neticelerini kontrollü görememeleridir.

Yukarıda bahsedilen özyeterlilik inancı yüksek olan bireylerse sorunlarla faal bir şekilde üstesinden gelebileceklerine inanmaktadırlar. Böylelikle performanslarını getirebileceklerini yukarı seviyede gösterebilirler. Özgüvenleri yüksek seviyededir, kendilerinden kuşku ve bunu söyleyebilme eğilimleri daha düşük seviyededir. Yenilikleri bir nevi meydan okuma olarak görülebilir, üstesinden gelebileceklerine inandıkları için de bu tecrübelerde çkingenlik göstermezler. Bunun neticesinde başarısızlıktan korkma kaygı duyma olasılıkları düşer, arzuları yükselir, her yeni vazifede problem çözme ve analitik düşünme becerileri kazanabilmektedirler.

2.2.3. Öğretmen Özyeterlilikleri

Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma fikirlerini görmek için bilişim teknolojileri dayanlı öğrenmedeki gelişimini kestirimde bulunmak açısından önemli bir araç olabilir. Buna istinaden, bilgisayar ve buna bağlı olarak gelişen teknolojilerin öğretmenler açısından bir öğretim faaliyetinde kullanılması önemli hususlardan biridir. Öğretmenlerin bilgisayar ve bilgi teknolojilerinden öğretim faaliyetlerinde yararlanabilmesi için özyeterlilik algılarının ne durumda olduğu, neler yapabileceğini görmek açısından önemlidir.

Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy ve Wayne K.Hoy(1998: 202-204) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre, öğretmenlerin sınıf içerisinde ve sınıf yönetimi ile ilgili vermiş oldukları kararlarda, en önemli öğelerden bir tanesinin öğretmenin belli bir amaca göre bilgileri vermeye olan güveni bir başka söylemle özyeterlilik algısı şeklinde açıklamışlardır.

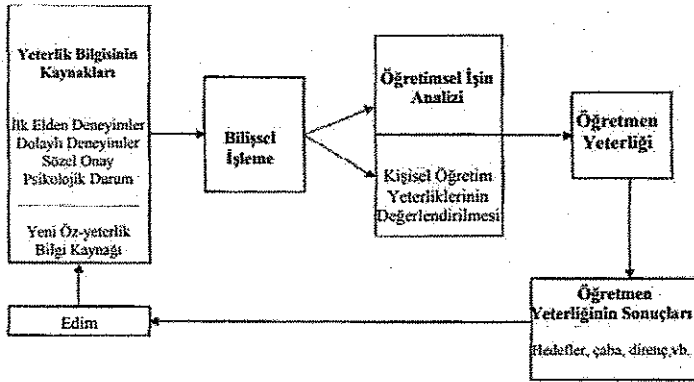
Woolfolk-Hoy ve Spero (2005: 347) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre, Özyeterlilik düzeyi yüksek olan öğretmenlerin, öğrenci başarısını ve öğrenme güdüsünü olumlu yönde etkileyebileceği; bu durumda, yeni bir sorunu ele alış becerileri kullanmaya daha hevesli oldukları, sınıf organizasyonunda daha az müdahaleci oldukları öğrencilerde özenetim düzeneklerinin gelişmesini sağlamaya çalıştıkları ve öğrenciler için yüksek öngörülere sahip oldukları, sınıflarında yaşamış oldukları sıkıntılar karşısında daha kararlı oldukları şeklinde belirtmişlerdir.

Öğretmenin sınıf içi kararlarını, doğrudan ve dolaylı yoldan etkileyen öğretmen özyeterliliğinin, öğretmen davranışlarının en güçlü yordayıcısı olduğu ifade edilebilir.

Eğitim yoluyla arzulanan neticeleri oluşturmak için öğretmenlerin sahip oldukları yeterliliklerine ilişkin hükümlerine “öğretmen özyeterlilik algısı” denilmektedir. Daha belirgin bir şekilde anlatmak gerekirse öğretmenlerin öğretimsel yeterliliklerini ve bu yeterliliklerin

öğrenciye arzu edilen niteliği kazandırmak için öğretmenlerin kendi öğretimsel yeterliliklerine ilişkin yargısına öğretmen özyeterlilik algısı diyebiliriz.

Tschannen-Moran, Woolfolk-Hoy ve Wayne K. Hoy (1998:204), öğretmen özyeterliliğinin döngüsel yapısını ortaya koymak amacıyla Bandura'nın özyeterlilik kavramı (1977, 1986, 1997) üzerine oturan bir model geliştirmişlerdir. Bu model, öğretmen yeterliğinin oluşum ve gelişimini, Şekil 2.1'de görüldüğü gibi, yeterlik inançlarının oluştuğu, değerlendirildiği, kullanıldığı ve sonuçta yeni inançları ortaya çıkardığı 5 aşamalı döngüsel bir süreçle açıklamaktadır.

Şekil 2.1. Öğretmen Yeterliğinin Döngüsel Yapısı (Tschannen-Moran vd., 1998: 228)

Şekilde de ifade edildiği gibi yeterlik algısının kaynaklarını, ilk elden deneyimler, dolaylı Öğretmen Yeterliğinin Döngüsel Yapısını incelediğimizde yeterlik algısının kaynaklarının ilk elden deneyimler, dolaylı deneyimler ve toplumsal onay (sözel ikna) ve psikolojik ipuçları şeklinde oluştuğunu görmekteyiz. Tschannen-Moran v.d., (1998:229) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre, öğretmen yeterliliğinin ortaya çıkmasında, kaynaklardan edinilen bilginin , bilişsel işleme (cognitive processing) süreçlerini çalıştırmasıyla gerçekleştiğini ifade etmektedir.

2.2.4. Bilişim Teknolojileri Kullanımında Özyeterlilik

Karsten ve Roth(1998:16) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre, bireylerin bilgisayar kullanma mevzusunda kendileriyle ilgili öngörüsünü bilgisayar özyeterlilik öğretisi olarak açıklamışlardır.

Karsten ve Roth, (1998:24) Compeau ve Higgins, (1995:195) Hill, Smith ve Mann (1987:310) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre, bilgisayar özyeterlilik inancı belli bir seviyeye göre daha yukarda olan fertlerin bilgisayarla ilişkin organizasyonlara katılmada daha hevesli buldukları, bu tür organizasyonlarda beklentilerinin daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Bununla birlikte, bu fertler bilgisayarla ilgili özellikleri iyice bilinmeyen bir durumla karşılaştıklarında söz konusu güçlükle üstesinden gelmesinin daha basit olduğunu söylemişlerdir.

2.2.Bilgi Teknolojileri Temel Kavramları

Bilgi Teknolojileri temel kavramları bilgi teknolojileri tanımı ve eğitim teknolojisi adı altında alt başlıklarda incelenecektir. Eğitim teknolojisi başlığı altında ise eğitim teknolojilerinin tarihçesi,eğitimde teknoloji kullanımının hedeflerieğitim teknolojilerinin dayandığı temel ilkeler ve eğitim teknolojisi araçlarına yer verilmiştir.

2.2.1. Bilgi Teknolojilerinin Tanımı

Dinamik bir yapıya sahip olan teknoloji kavramı günümüzde hızla gelişen bir algıolarak karşımıza çıkmaktadır. Teknoloji, insanlığın bilim çerçevesinde doğayı algılama ve yönetme amacıyla geliştirdiği gerçekçi bir çabadır (Simon, 1983:78). Teknoloji kelimesi Latinceörmek, oluşturmak anlamına gelen“texere” fiilinden türetilmiştir.

Teknolojide meydana gelen gelişim işletmeleri kalite, maliyet, zaman gibi faktörler kapsamında etkilemiştir. Bu gelişmeler işletmelerin yönetiminde ve yapılarında ciddi

anlamda değişime neden olmakta, vizyonlarını genişletmekte uluslararası pazarlara yönelmelerine yardımcı olmakta ve mal ve hizmet üretimi aşamalarında yeni teknolojileri kullanmalarını sağlayarak yeni müşteriler kazanmalarına yardımcı olmaktadır (Elibol, 2005:157).

Bilişim teknolojisi, bilgini toplanması, işlenmesi, saklanması ve gerektiği zamanda iletilmesi ve erişilmesi süreçlerinden oluşmaktadır. Bu aşamada bilgi veri, ses, görüntü gibi şeyler olarak karşımıza çıkmaktadır (Akin, 1998:242).

Bilişim teknolojileri hayatın her alanında kullanılmaktadır. Özellikle işletmelerde üretim, iş süreçlerinin iyileştirilmesi, verimli hale getirilmesi, üretimde yenilik yapılması, tasarım, ar-ge faaliyetleri, birimler arası iletişim gibi alanlarda oldukça etkin kullanılmaktadır (Akolaş, 2004:36).

Son dönemlerde ise eğitim kapsamında okullarda bilişim teknolojilerinin faydaları anlaşılmış ve bu anlamda projeler hazırlanmaya uygulanmaya başlanılmıştır. Bu anlamda özellikle üniversitelerde çok çeşitli uygulamalara rastlanmaktadır. Ülkemizde uygulamaya koyulan FATİH Projesi bu konuda gösterilecek bir örnektir. Diğer taraftan eğitimde bilişim teknolojileri araştırmalara konu olmuş ve çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda bilişim teknolojilerinin eğitime katkısı üzerinde durulmuştur. Ayrıca bilişim teknolojilerinin öğrenciler ve öğretmenler açısından özyeterliliği araştırılmış özellikle öğretmenlerin bu teknolojileri kullanma yeterlilikleri üzerinde durulmuştur.

Bunun temel nedeni ise teknoloji kullanım yeterliliği ile akademik başarı ve yetkinliğin doğru orantılı olması ve bu konuda öğretmen yeterliliklerinin geliştirilmesi ihtiyacının karşılanmasıdır(Aşkar ve Umay, 2001:3).

2.2.2.Eğitim Teknolojisi

Daşdemir (2006:48), teknolojiyi teknik bir dil, teknik bir yöntem, insanlık yararına sağılan gelişmeler, uygulamalı bir dil şeklinde tanımlamıştır.

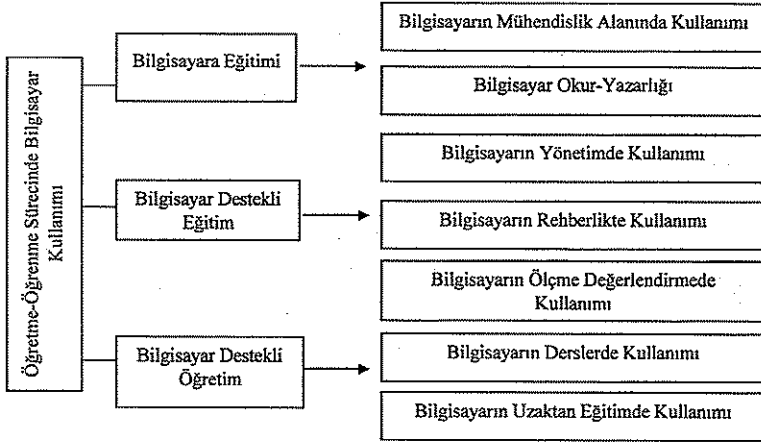
Teknoloji her alanda oldukça faydalı bir gelişmedir. Bu alanlardan bir tanesi de eğitimidir. Eğitim ve teknoloji, bireylerin hayatlarında mühim rol oynamaktadır. Her ikisinin de esas amacı, bireyin gelişimine etkili olarak fayda sağlamaktır. Bu faydayla daha nitelikli kaıcı öğrenmeler oluşmakta ve eğitimciler, bu iki kavramı eğitim faaliyetlerinde kullanmaktadır. Son otuz yıl içerisinde eğitim teknolojilerinin dünyaya taktim ettiği birçok çalışma gerçekleştirilmiştir.Gelişmekte ölkeler başta olmak üzere birçok ölkede yaygın büyüklükte tasarılarla bilgi teknolojilerini eğitim sistemlerine entegre etme arzusu içinde olmuşlardır.

Eğitim teknolojileri, iletişim çağının oluşturduğu öğretmen, kitap ve yazı tahtası yanında öğretimsel amaçlar için faydalanılabilecek kitle iletişim materyalleridir. Bu teknolojiler TV, film, tepegöz, projeksiyon, bilgisayar ve diğer donanımlar ile yazılımları içerir.

Kaya(2005:29)yapımış olduğu çalışmadan elde ettiği sonuçlara göre, eğitim teknolojilerinin bir araç olduğunu belirtmiş ve bu aracın kimi zaman öğretim sürecinde tamamıyla kullanılırken kimi zaman hiç kullanılmaz olduğunu ama bazende sürecin bir bölümünde yer alabileceğini belirtmiştir.

Eğitim teknolojilerine sistematik bir yaklaşım sergileyen bu tanımlamada öğrenme ve öğretim süreçlerinin etkinliğini sağlamada ve arttırmada diğer unsurlarla birlikte araç-gereç kullanımı önemli bir yer tutmaktadır (Yalın, 2004:42).

Öğrenme ve öğretme sürecinde teknoloji kullanımı aşağıdaki şema ile açıklanabilir.

Şekil 2.2. Öğrenme-Öğretme Sürecinde Bilgisayar Kullanımı (Kaya, 2005:56).

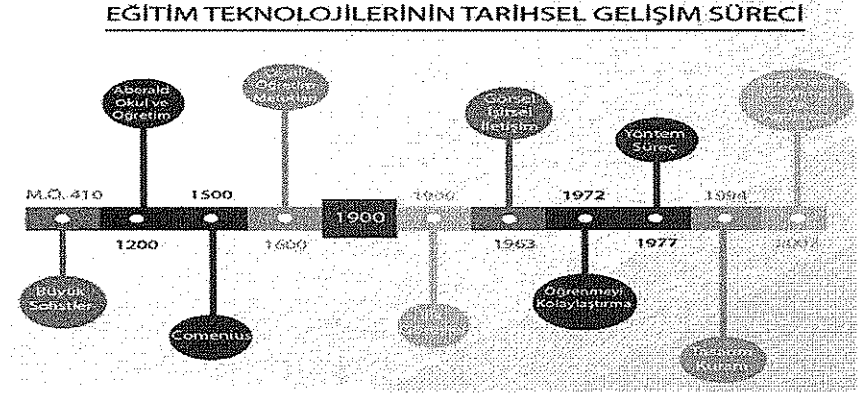
2.2.2.1. Eğitim Teknolojilerinin Tarihçesi

Eğitim Teknolojilerinin (ET) tarihçesinin aslında insanlık tarihi kadar eski olduğu söylenebilir. İnsanoğlunun var olduğundan bu yana eğitimin nasıl olması gerektiği boyutu ile ilgilenmesi ET'nin asıl amacı olan "nasıl öğretelim" sorununun da temelini oluşturmaktadır (Alkan, 2011:76).

Bu açıdan bakılacak olursa ET, yeni bir alan olmayıp insanlığın varoluşundan beri süregelen bir alan olduğu görülmektedir. Her ne kadar temelleri yüzyıllar öncesine dayansa da 21. yüzyılda öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde çeşitli bilim alanlarının verilerini özellikle de davranış bilimlerinin

verilerini temele alarak akılcı, disiplinli ve sistematik bir yapı ile şekillenen bir bilim dalı ve disiplin anlamında ET kavramı yeni bir olgudur (Alkan, 2011:78).

Bu bağlamda ET tarihsel gelişim süreci incelenmiş ve daha net anlaşılabilmesi için şekil 2.2'de gösterilmiştir.

Şekil 2.3. Eğitim Teknolojileri Tarihsel Gelişim Süreci(Karademirci, 2010:496; Reisoğlu, Karoğlu, Gedik, Çağılıtay ve Gökteş, 2016:16).

Şekil 2.2'de görüldüğü gibi ET'nin tarihçesi 1900 öncesi ve 1900 sonrası olarak incelenmiştir. 1900 Öncesinde ET'nin temeli olarak kabul edilse de disiplinin asıl ortaya çıkışı ve yapılanması 1900'lü yıllarda gerçekleşmiştir (Karademirci, 2010:496).

20. yüzyılın dünyasında gelişen teknoloji ile değişen insan ihtiyaçları doğrultusunda bu alanda varlığından yavaş yavaş söz ettirmeye başlamıştır. Gelişen teknoloji den eğitimin etkinliğini artırma yönünde yararlanma uğraşları hemen tüm dünya devletlerini yakından ilgilendiren bir sorun haline gelmeye başlamıştır. Bu konudaki çalışmalarını incelemek, bu alanda nasıl bir yöntem izlenmesi gerektiğini saptamak amacıyla yeni bir disiplin oluşmaya başlamıştır. Özellikle 1945 yılında yaşanan İkinci Dünya Savaşı ile askeriye için binlerce

kişilik orduların hızlıca eğitilmesi ve çabucak savaşa katılabilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu da daha etkili, verimli ve kullanılabilir bir eğitimin nasıl verilmesi gerektiği ile ilgili tartışmaları beraberinde getirmiştir (Reisoğlu, Karoğlu, Gedik, Çağıltay, ve Göктаş 2016:18).

1963'e kadar olan süreçte medyanın eğitimde bir araç olarak kullanılması söz konusu iken 1963 yılında Department of Audiovisual Instruction (DAVI) tarafından yapılan alanın tanımlanmasında tasarım ve öğrenme vurgusu Reiser'a göre alan adına çok önemli bir adımdır. 1972 yılında DAVI'nin yeniden şekillenmesi ile kurulan Association for Educational Communications and Technology (AECT) alanın lider organizasyonlarından birisi olmuş ve alan için yeni bir tanımlama yapmıştır. İlerleyen yıllarda da gelişen dünya ve değişen insan ihtiyaçları dolayısıyla eğitim ihtiyaçları doğrultusunda alanın yapılanması şekillenmiş ve AECT tarafından 1977, 1994 ve 2007 yıllarında yeni tanımlamalar yapılmıştır.

1977 tanımında alanın süreç boyutuna dikkat çekilirken, 1994 yılında alanın popüler tanımı olarak dikkat çeken tanımlamada kuram boyutlarına vurgu yapılmıştır. Son olarak 2008 yılında yapılan tanım şu şekildedir: "*Eğitim Teknolojisi, teknolojik süreç ve kaynakların oluşturulması, kullanılması ve yönetimiyle öğrenmeyi destekleme ve performans geliştirme çalışma ve etik uygulamasıdır.*" (Richey vd., 2008:24-25). Bu tanımla alan en kapsamlı ve güncel halini almıştır.

2.2.2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımının Hedefleri

Bireylerin yetiştirilmesine imkan sağlayacak öğrenme temelini meydana getirilmesi için bilgiye basit bir şekilde ulaşabilen bilgiyi kullanarak ürün meydana getirebilen yapının oluşturulması gerekmektedir. Bu durumda yaygın bir haberleşme altyapısının eğitime sağlayacağı katkının artırılması amaçlanır. Teknoloji destekli eğitime imkan sağlayacak şekilde öğretim programlarının modern program geliştirme prensipleri uyarınca yeniden konfigürasyonu gerekli kılınmaktadır.

Bu anlamda öğretmenlerin bilgisayar, enformatik ve eğitim teknolojilerinde okuyarlar, uygulayıcı, üretici rol üstlenmeleri gerekir. Bütün okulların en kaliteli dokümanlara,

öğreticilere, uzmanlara bilgi teknolojileri aracılığıyla ulaşması hedeflenmeli ve böylece eğitim kalitesinin artırılması sağlanmalıdır. Yine öğrencilerin kendi aralarında ve okul dışındaki dünyayla etkileyeceği ekip çalışması, katılımcılık ve paylaşımcılığın önem kazandığı bir öğrenme ortamı oluşturulması hedeflenmelidir (Tuena, 1998:45).

Eğitimde bilgi teknoloji kullanılması, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin artmasına, daha çok bilgiye kısa zamanda ulaşma imkânına sahip olmasına ve zamandan kazanmasına neden olmaktadır. Alışılmış eğitim öğretim ortamına nazaran öğrencilere daha etkili bir ortam temin edilmeyi hedeflemektedir. (Pamuk vd., 2013:1820) yapmış olduğu çalışmadan elde ettiği sonuçlara göre, laboratuvar ortamında yapılması planan tehlikeli ve yüksek ücretli deneyler simülasyon yöntemiyle basitçe uygulanabilmekte, zaman ve para yönünden kar sağlanacağını belirtmiştir.

2.2.2.3. Eğitim Teknolojilerinin Dayandığı Temel İlkeleri

Alkan (1997:56), eğitim teknolojisinin kuramsal bilgiler üzerine kurulan uygulamaya dönük bir yaklaşım olduğunu belirtip, bu yaklaşımın dayandığı temel ilkeleri şu şekilde ifade etmiştir (Koşar, 2003:27; Öz, 2015:33):

1. Eğitimin amacı tam öğrenme ve öğrencilerin istenen hedeflere ulaşmasıdır. Eğitim teknolojisi, eğitimin hedeflerine ulaşmak için bu süreçte, insan gücü ile insan gücü dışındaki tüm araç gereçleri dâhil etmektedir.
2. Eğitim teknolojisinin temel işlevi, bilimsel araştırmalardan elde edilen kuramsal bilgileri ve öğrenme- öğretme ile ilgili temel ilkeleri eğitimde karşılaşılabilecek sorunlara etkili çözümler getirilerek, bu çözümleri uygulama, uygulama süreci geliştirme ve gerektiğinde bu süreçleri tekrarlamaktır (Yanpar, 2005:69).
3. Eğitim teknolojisi, eğitim sorunlarını akılcı ve bilimsel bir araştırma ortamı olarak ele alır. Bu ilkeye dayanarak, eğitim teknolojileri eğitim ile birçok probleme çözüm üretmiştir.
4. Eğitim teknolojisi, öğrenci başarısızlığının sebeplerini araştırıp, analiz eder ve başarıyı artıracak önlemler geliştirir. Eğitimin başarısı sadece eğitim ortamının donatılması,

personelin yetiştirilmesine değil, aynı zamanda öğrenme sonucu dönüt olarak problemleri saptamak, çözüm üretmek ve çözümleri uygulamak şeklindedir. Eğitim teknolojisi öğrenmenin daha çok duyu organına etki ederek gerçekleşmesini sağlayarak, öğrenci merkezli, bireysel öğrenme ve öğretimi kolaylaştırmaktadır.

5. Eğitim öğretim programlarının içeriğinde devamlılık esastır. Eğitim programlarının içeriği, istenen hedeflere ulaşmayı belirli aşamalarda saptamaktadır. Bu aşamalar kendi içerisinde tutarlı, ilişkili ve birbirini takip eder nitelikte olmalıdır.
6. Öğrenme ve öğretme süreçleri öğrenci merkezlidir. Eğitim uygulamalarının esaslarından birisi de, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak öğretim yapmaktır. Eğitim teknolojileri de öğrencilere çok çeşitli öğretim yöntemleri sunduğundan dolayı, öğrenci merkezli bir öğretim sağlamaktadır.
7. Eğitim teknolojisi, eğitim ortamını ve çevresini etkin olarak düzenler ve kontrol eder (İşman, 2005:39). Eğitim teknolojisinin görevlerinden birisi, öğrenme ortamını teknolojik araç gereçlerle donatarak etkili ve kalıcı bir öğrenmenin sağlanacağı ortamı sağlamaktır.
8. Eğitim teknolojisi, istenen amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını hassas ve objektif olarak ölçen bir ortam hazırlar.

2.2.2.4. Eğitim Teknolojisi Araçları

Eğitimde kullanılan teknolojik araçlar, öğretmenlerin işini kolaylaştıran, ona yardımcı olan araçlardır. Bunları amaç olarak değil araç olarak kullanan öğretmenler öğrencilerine daha fazla faydalı olacaktır. Teknolojik araçlarla okulu donatmak okulu çağdaşlaştırmaz. Eğitimde araç, amaca hizmet ettiği oranda değerlidir. Onun teknolojik üstünlüğü veya fiyat farkı, değer artırmaz (Alkan, 2005:59).

Öğretme öğrenme ortamı için kullanılacak araçlar özenle seçilmelidir. Seçilen bu araçlar aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır (Öz, 2015:76).

1. Kullanışlı olmalıdır.
2. Ekonomik olmalıdır.

3. Bilgi ve veri iletimini gerçekleştirmelidir.

4. Karşılıklı etkileşimi sağlamalıdır.

Eğitimde kullanılan teknolojilerin gelişimi özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde yaygınlaşmıştır. Bu dönemde Amerika bu teknolojilerden slayt ve film makinelerini askeri eğitiminde kullanmıştır ve bu teknolojilerin savaştaki etkileri savaş sonrası eğitim bilimlerinin gelişimi ile birlikte eğitimde de kullanılabileceği görüşünü yaygınlaştırmıştır. Böylece günümüze kadar bu teknolojiler eğitim alanıyla özdeş hale gelmiştir. Dünya genelinde eğitimde kullanılan araçların tarihsel gelişim aşağıda ki gibidir (Yanpar, 2005:72):

1. 1920'den önce tebeşir ve ders kitabı,
2. 1920'lerde kurulan okul müzelerinde film, resim ve fotoğrafların yer alması,
3. 1920'lerden sonra görsel eğitimin önem kazanması,
4. 1930'larda işitsel teknolojilerin yaygınlaşması,
5. II. Dünya Savaşında görsel ve işitsel materyallerin askeri eğitimde önemli kazanması, tepegöz ve projektörlerin kullanılması,
6. 1940'larda ilk bilgisayarların ortaya çıkması,
7. 1950'de öğretimsel TV'nin ortaya çıkması,
8. 1960'larda bilgisayar destekli öğretim anlayışının yaygınlaşması,
9. 1980'li yıllarda mikro bilgisayarların piyasaya sürülmesiyle bilgisayarlar maliyetinin düşmesi ve kullanımının yaygınlaşması,
10. 1985'lerde okullarda bilgisayarın kullanılmaya başlanması,
11. 1990'lı yıllarda bilgi teknolojilerinin (çoklu ortam, internet, uzaktan eğitim anlayışı ve web temelli eğitim) yaygınlaşması,
12. 2000 yılı ve sonrasında bilgi teknolojilerinin her alanda kullanılması.

Yukarıda da ifade edildiği gibi 1920'li yıllardan günümüze kadar teknoloji gelişimini her alanda gerçekleştirmiştir.

2.3. Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Karşısındaki Durumu

Bilgisayarlı eğitim ve öğretimde bu konuda yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenler uzmanlardan destek alabilir. Ayrıca öğretmenler bu sorunu takım çalışması ile de çözebilirler. Bu anlamda sınıf öğretmenleri öğrencinin eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla bu konuda kendisini geliştirmeli, diğer öğretmenler ile bilgi ve becerisini paylaşmalıdır (Misch 1970:76; Öz, 2013:44).

Şafak (1999:89) ile Kutluca ve Ekici'nin (2010:46) ayrı ayrı yapmış oldukları çalışmalarda, bilişim teknolojilerine ait tanıtıcı dersler verilmesi ve uygulama programlarının gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Ayrıca bu çalışmalarda hem öğretmenler hem de öğretmen adayları için önerilerden bahsetmişlerdir.

Öğretimde bilişim teknolojilerini kullanılması öğretmenlerin rollerinde değişim yaratmış, öğretmen öğrenciden ziyade bilgiye eğitim için öğrencileri yönlendiren ve süreci yöneten rehber konumuna gelmiştir. Bununla birlikte öğretmenlere araştırma yapmasını ve eğitimde yenilikler gerçekleştirmesini sağlamaktadır. Diğer taraftan yeni bilgi teknolojileri yani uzaktan öğrenme metoduyla bu kurumların öğretimsel performanslarını ve fonksiyonlarını yükseltmiştir (Öz, 2013:37).

Konu ile ilgili yapılan araştırmalar (ABD Teknoloji Değerlendirme Bürosunun 1995 yılı raporu) doğrultusunda günümüzde öğretmen sadece bilgiyi aktaran kişi değil aynı zamanda bilgiyi üreten kişiler olarak kabul edilmektedir. Bu anlamda bilgi teknolojilerinin öğretmenler tarafından eksiksiz kullanılması ve bu beceriyi eğitim ve öğretimde kullanabilmeleri açısından bu konuda onlara çeşitli eğitimler verilmelidir.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma esnasında yaşadıkları temel sorunlar şu şekilde özetlenebilmektedir (Akpınar, 2004:28; Şad ve Nalçacı, 2015:28):

1. Öğretmenler ve öğretmen adayları bilgisayar kullanımı konusunda yeterli tecrübeye sahip değildir.
2. Bilgisayar yazılım ve donanım alanında eksik bilgiye sahiptir.

3. Bilgi teknolojilerinin okullarda fen ve matematik dersleri dışındaki alanlarda kullanılması yaygınlaştırılmalıdır.
4. Eğitim faaliyetlerinde bilgi teknolojilere uygun materyal kullanımda eksiklik vardır.
5. Öğretmen adaylarını yetiştiren kurumlarda, maddi gerekçeler kurumsal ihale şartları nedeniyle eğitimsel gereksinimlerin teknoloji kullanımına engel oluşturmaktadır.
6. Fakültelerde ders müfredatlarının genelde “bilgiyi keşfettirmek” amacıyla daha çok teorik olmasıdır.

Günümüz eğitim sisteminde öğretmenlerin eğitim ve öğretim esnasında sahip olması gereken özellikleri ise şu şekilde ifade edilebilir (Erdem, 2001:65):

1. Öğretmenler ders için gerekli malzeme ve ortamı hazırlamalıdır.
2. Öğretmenler öğrencilere verilen bilginin somut bir şekilde anlaşılmasını sağlamalıdır.
3. Öğretmenler öğrencilerin öğrendikleri bilgiyi denetlemeli ve öğrencilerinin bilgin düzeylerinin artırılmasını sağlamalıdır.
4. Öğretmenler sınıf içi öğretimde öğrencilere uygulama, deneme ve keşfetme olanakları sunmalıdır.

Ancak öğretmenlerin bu alandaki eksiklikleri giderilmediği sürece yukarıda ki görevlerini etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirmeli mümkün olmayacaktır.

2.3.1. Öğretmen Yetiştirmede Yeterlilik Sorunu

Mesleki anlamda öğretmenin sahip olması gereken nitelikleri şu şekildedir:

1. Kişilik ve genel kültürle ilgili olan nitelikler
2. İlgili öğretim alanının öğretimi ile ilgili nitelikler
3. Eğitim bilimlerinin kuramsal yönü ile ilgili nitelikler
4. Eğitimin teknolojik ve uygulama yönü ile ilgili nitelikler (Alkan, 2011:86).

Teknolojik gelişmelerin sınıf ortamında uygulamaya konmasından birincil derecede sorumlu olan öğretmenlerin, gerektiği gibi yetiştirilmesi, okulların teknolojik olanaklarla donatılması

kadar önemlidir. Teknolojinin sağlanması tek başına yeterli değildir. Bu teknolojiyi eğitimde araç olarak kullanacak öğretmenlerin de konu ile ilgili eğitilmesi gerekmektedir.

Okullarımız mevcut durumlarıyla çağa ayak uyduramamaktadır. Bu anlamda eğitim kalitesinin artırılması için hizmet içi eğitimlerinin daha verimli bir şekilde ve amaca uygun yapılması gerekmektedir (Sönmez, 2001:28).

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri FATİH projesi kapsamında aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi ele alınmıştır

Şekil 2.4. FATİH Projesinin Bileşenleri(Akgün vd., 2013:36)

2.3.2. Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojisi Alanında Yetiştirilmesinin Önemi

Kurumların hedeflerini ortaya koyabilmeleri için iyi yetişmiş öğretmeni elinde bulundurmamak tek başına kafi değildir. Gereksinimlere cevap veren öğretmen bile yenilik ve gelişmelere ayak uyduramazsa, kısa bir zaman diliminde vazifesinin gerektirdiği nitelikleri yitirecektir.

"Bir konuyu bilmek öğretmenliğin ön şartı olmasına rağmen yeterli değildir. Alan bilgisinin yanı sıra öğretmenlik bilgisine de ihtiyaç vardır. Öğretmenlik meslek bilgisi öğrenme ve öğretmeyi temel alan ve bu iki temel görevin oluşmasına yardımcı olacak disiplinlerden oluşur." (MEB, 2010:25). Türkiye'nin her yerinde görev yapan öğretmenlerin, geleneksel öğretmenlik anlayışı yerine eğitim mühendisliği anlayışıyla hareket eden, kendini yenileyen, geliştiren eğitim teknolojisini eğitim sürecinde etkili kullanabilen öğretmenlere dönüştürmek eğitimin başarısı için en önemli zorluktur.

Martinovic ve Zhang (2012:461-469) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre bilgi iletişim teknolojilerinden dolayı eğitim sisteminin değişimi kaçınılmaz haline gelmiş birçok ülke eğitim modellerini bilgi ve iletişim teknoloji üzerine inşa etmiştir. Bilgi ve iletişimi teknolojilerini kullanan bireyler yetiştirmek çağdaş eğitimin gerekliliğindedir. Bu gereklilikten dolayı öğretmenlerin noksanlıklarının giderilmesi yadsınamaz bir gerçektir.

Tan ve Wang (2011:54) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre bilgi ve teknoloji okuryazarı toplumun oluşturulabilmesi için öncelikle BİT ile ilgili kendisinin de bu beceriye sahip öğrencilerine örnek olabilecek teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilen öğrenme-öğretme süreçlerinde bir fiil görev alabilecek öğretmenlerin yetiştirilmesinin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanılması ve başarısının ölçülmesi bu teknolojiyi kullanana öğretmenlerin yetiştirilmesi ve bu alandaki tutum, görüş ve öneriler ile yakından ilgilidir. Bu açıdan öğretmenler bilgisayar ile ilgili yazılım ve donanım bilgisinden ziyade alanında bu teknolojiyi nasıl kullandığı ile ilgili eğitim allamalı ve bu konuda kendini geliştirmelidir. Diğer bir ifadeyle öğrencilere nasıl faydalı olacağını bilmek durumundadır (Ünal Bozcan, 2010:5).

Bu durum ise öğretmenlerin bu yönde eğitilmesi talebini ortaya koymaktadır. Çalışmanın ilk bölümlerinde bahsedilen araştırmalarda öğretmenlerin bu yönde ki taleplerinin varlığı ve bu taleplerini karşılanmasının gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı eğitim teknolojileri konusunda öğretmenlere yönelik olarak birçok hizmet içi eğitim düzenlemektedir. Bu eğitimler FATİH projesi kapsamında yapılmakta ve ülkenin her

bölgesinden öğretmenler genellikle uzaktan eğitim yolu ile bu eğitimi alabilmektedir (Pamuk vd., 2013:1814).

2.4. İlgili Araştırmalar

Tepe(2011:84) tezinde, okulöncesi öğretmenlerinin özyeterlilik inançlarını belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 eğitim öğretim yılında Konya merkez ve merkeze bağlı ilçelerde görev yapan 862 okulöncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Yapılan araştırmanın sonucunda, elde edilen hem tek boyutlu hem de çok boyutlu Okul Öncesi Öğretmenlerinin özyeterlilik inançlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin branşlarıyla ilgili özyeterlilik alanıyla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Paksu(2013:57), çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının ilköğretim matematik dersi programı geometriği içeriği konusundaki hazır bulunuşlukları, geometri özyeterlilikleri, geometriye yönelik tutumları ile geometri düşünme düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla belirlenen on dokuz üniversiteden toplam 1730 öğretmen adayından veri toplanmıştır. Yapılan analiz öğretmen adaylarının geometriye yönelik hazır bulunuşluklarının ve geometrik düşünme düzeylerinin düşük olduğuna ulaşılmıştır. İlgili çalışmada öğretmen adaylarının geometriye yönelik özyeterlilikleri ve geometriye yönelik tutumları orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Uysal ve Kösem (2013:63), öğretmen yetiştirme programlarında verilen derslerin öğretmen adaylarının genel özyeterliliklerine herhangi bir etkisi olmadığı yönünde sonuca ulaşmışlardır. Araştırmanın bulgularına göre resim-iş öğretmeni adaylarının genel özyeterlilik inançları onların mezun oldukları lise türüne göre anlamlı fark göstermemektedir. Bunun nedeninin güzel sanatlar lisesi grubu dışında kalan heterojen bir grup olmasından kaynaklanabileceği olarak ifade etmişlerdir.

Önay (2013:78) çalışmasında eğitim fakültesi resim iş anabilim dalı öğrencilerinin genel özyeterlilik inançlarının hangi seviyede olduğunu belirleyerek bu inançlarının çeşitli faktörlere (cinsiyetlerine,sınıflarına,yaşlarına,mezun oldukları lisetürü vb.)göre anlamlı fark gösterip göstermediği ile ilgili araştırma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 dönemi bahar yarıyılında Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi resim iş eğitimi anabilim dalında öğrenim görmekte olan 123 öğretmen adayı oluşturmaktadır.Verilerin analizi kısmında bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır

Araştırmanın sonucunda Eğitim Fakültesi resim iş eğitimi öğrencilerinin genel özyeterlilik inançlarının çeşitli faktörlere(cinsiyetlerine,sınıflarına,yaşlarına,mezun oldukları lise türüne vb.)göre anlamlı fark göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Zee vd.(2016:27), yaptıkları çalışmada ise özyeterliliği farklı bir açıdan ele almışlar.Bu çalışmaya göre sınıf içi süreçlerin kalitesi,öğrencilerin akademik uyumları ve öğretmenlerin psikolojik iyi olma durumları üzerindeki sonuçlarını araştırmak için 40 yıllık öğretmen özyeterliliğini incelemişlerdir.Araştırma sonucunda 40 yıllık öğretmen özyeterliliklerin öğrencilerin akademik uyumları,öğretmen davranış biçimleri ve sınıf kalitesi ile ilgili uygulamalar ve kişisel başarı, iş tatmini ve bağlılık da dahil olmak üzere öğretmenlerin psikolojik iyilik halinin temelini oluşturan faktörlerle olumlu bağlantılar gösterdiğini ortaya koymuşlardır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları, araştırmanın hipotezleri ve veri analiz yöntemleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi tarama deseni kullanılmıştır. Çalışmada taramaya dayalı nicel araştırma yöntemine göre, öğretmenlerin teknoloji kullanım özyeterliliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Tarama modelleri genel olarak geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumu ya da gerçekliği olduğu gibi araştırıp açıklamayı hedefleyen araştırma yaklaşımıdır. Tarama modellerinde amaçların ifade edilişi genellikle soru cümleleri ile olur. Tarama modelleri araştırılan olguya ilişkin verilerin toplanması, sınıflandırılıp düzenlenmesi ve çözümlenmesi şeklindeki uzun bir süreçten oluşur, bu yüzden çoğu bu tür araştırmalarda yapılan çözümlenmeler betimsel düzeyde kalmaktadır.

Genel tarama modelleri örneklem yoluyla evren hakkında kestirimlerde bulunma ve genelleme amacını gütmektedir. Genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli genellikle birden çok değişken arasındaki etkileşimin varlığını ve miktarını belirlemede kullanılır. Bu ilişkiler istatistiksel yöntemler yardımıyla belirlenebilir.

Genel Tarama Modellerinden ilişkisel tarama modeli ise, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasındaki birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2010:25).

Bu model, bir davranış kalıbının olası nedenlerini, bu kalıba sahip olanlarla olmayanları karşılaştırarak bulmayı amaçlar. Bu çalışmada da bilgi teknolojilerini kullanım açısından özyeterliliğe sahip olan ile olmayan öğretmenlerin belirlenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında Kayseri ili örnekleme için seçilmiş Melikgazi İlçesindeki Müncübe Cıngılıoğlu Ortaokulu ,Hürriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Kocasinan ilçesindeki Mehmet İlğü İlköğretim Okulunda çalışan 266 öğretmen oluşturmaktadır..üç okul seçilmiştir.Bu üç okul;ilkokul, ortaokul ve lise şeklindedir. Öğretmenler örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme türü kullanılarak seçilmiştir.

Amaçsal örnekleme emetodu seçkisiz olmayan bir anakütle seçim yöntemi yaklaşımlarından biridir. Amaçsal örnekleme ile çalışmanın yöntemine göre bilgi dikkate alınarak gerçekleştirilir. Araştırmada ise amaçsal örnekleme yönteminin uygun örnekleme türü kullanılmıştır. Uygun anakütle türünde araştırmayı yapanın rahat ulaşabileceği anakütleden verileri derlemesi usulüne göre yapılır. Bu anakütle seçim yöntemi ile araştırmacılar çoğunlukla ulaşım, izin vb. problemlerin önüne geçmiş olur (Büyüköztürk v.d, 2014:90).

Bu araştırmada ikamet ettiğim Kayseri İli örneği için öğretmen branş çeşitliliği ve öğretmen sayıları Kayseri İli'nde aynı türdeki okullara göre nispeten fazla olan ilkokul, ortaokul ve lise tespit edilmiştir. Örnekleme için tespit edilmiş okullardaki öğretmenlerin bilgi teknolojileri öz yeterlilik düzeylerini incelenmiştir.

Bu çalışmada amaç farklı okul türlerinde öğretmenlerin cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, yaşları, deneyimleri, branşları bakımından bilgi teknolojileri kullanımının öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyine etkisini anket yöntemi kullanılarak SPSS istatistik paket programı yardımıyla analiz etmektir.

Aşağıda yer alan Tablo 3.1'de anakütle 266 öğretmen oluşmuştur. Bu tabloda demografik özellikler verilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri

Kişisel Bilgiler	Frekans (f) Yüzde (%)		
	Kadın	126	47,3
Cinsiyet	Erkek	140	52,7
	Toplam	266	100

Öğrenim Düzeyi	Lisans	244	91,7	
	Yüksek Lisans	22	8,3	
	Toplam	266	100	
Branş	Bilişim Teknolojileri	17	6,4	
	Teknoloji ve Tasarım	4	1,5	
	Fen Bilimleri	10	2,6	
	Fizik	4	1,5	
	Kimya	4	1,5	
	Biyoloji	6	2,2	
	Sosyal Bilgiler	6	2,2	
	Türk Dili ve Edebiyatı	30	11,3	
	Matematik	19	7,2	
	Sınıf Öğretmenliği	67	25,2	
	Müzik	2	0,8	
	Tarih	4	1,5	
	Felsefe	1	0,4	
	Görsel Sanatlar	1	0,4	
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	12	4,5	
	İngilizce	16	6,0	
	Rehberlik	3	1,2	
	Beden Eğitimi	7	2,6	
	Elektrik ve Elektronik Teknolojisi	15	5,6	
	Metal Teknolojisi	7	2,6	
	Otomasyon Teknolojisi	5	1,9	
	Makine Teknolojisi	11	4,1	
	Ahşap Teknolojisi	5	1,9	
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	7	2,6	
	Toplam	266	100	
	Meslekte Çalışma Süreniz	1-5 Yıl	40	15,0
		6-10 Yıl	90	33,9
		11-15 Yıl	53	19,9
		16-20 Yıl	55	20,7
		21 ve Üzeri	28	10,5
Toplam		266	100	
Yaş Grubu	20-30	47	17,7	
	31-40	143	53,8	
	41-50	70	26,3	
	50 ve üzeri	6	2,2	
	Toplam	266	100	
Okullar	İlkokul	53	19,9	
	Ortaokul	90	33,8	
	Lise	123	46,3	
	Toplam	266	100	

Araştırmaya katılanların %47,3'ü (126) kadın, %52,2'si (140 kişi) erkektir. Araştırmaya katılanların %91,7'si (244 kişi) lisans, %8,3'ü (22 kişi) yüksek lisans mezunudur.

Araştırmaya katılanların %33,9'u (90 kişi) 6-10 yıl arasında, %20,7'si (55 kişi) 16-20 yıl arasında, %19,9'u (53 kişi) 11-15 yıl arası, %15'i (40 kişi) 1-5 yıl arasında, %10,5'i (28 kişi) 20 ve üzeri yılları arasında görev yapmaktadır. Araştırmaya katılanların %53,8'i (143 kişi) 31-40 yaş, %26,3'ü (70 kişi) 41-50 yaş, %17,7'si (47 kişi) 20-30 yaş ve %2,2'si (6 kişi) 50 ve üzeri yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların öğretmenlerin çoğunluğu % 25,2'si sınıf öğretmeni, %11,3'ü Türk Dili ve Edebiyatı branşındadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması sırasında literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasını desteklemek amacıyla uygulama kısmında Deniz ve Algan (2007:27) tarafından hazırlanan "Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı ÖzYeterliliği Öğretmen Değerlendirme Ölçeği" temel alınmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmenlere ait demografik sorular bulunmaktadır. Bu bölümde toplam 5 soru bulunmaktadır.

İkinci bölüm, ankete katılan öğretmenlerin eğitimde bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde ise toplamda 50 soru bulunmaktadır. Ölçek soruları için, Yeterli Değilim(1), Biraz Yeterliyim (2), Yeterliyim(3), Oldukça Yeterliyim(4), ve Çok Yeterliyim(5) dereceleriyle derecelendirilmiş ve puanlanmıştır.

Örnekleme grubundaki öğretmenlere uygulanan anketten toplanan veriler, SPSS (Statistical Package For Social Sciens) paket programı ile tablolar halinde incelenmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğine ilişkin analiz yapılmış ve elde edilen bulgular tablo 3.2. yardımıyla açıklanmıştır.

Tablo 3.2. Kullanılan Ölçeğin Güvenirlik Analizi

Ölçek	Maddeler	Cronbach's Alpha
Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili Öz-Yeterlilik	41	.72

Araştırma kapsamında kullanılan 41 maddelik ölçme aracı ana kütleye uygulandığında Cronbach's Alpha güvenilirlik %72 çıkmıştır. Dolayısıyla araştırmanın güvenilirliği yeterli düzeydedir. Maddeler beşli dereceleme sistemine göre hazırlanmış ve derecelenmiştir. Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Özyeterliliği Öğretmen Değerlendirme Ölçeği toplam puanı değerlendirilirken, her bir soruya verilen cevapların aritmetik ortalamasına bakılmaktadır. Ortalama 5'e ne kadar yakınsa, bilgi teknolojileri kullanım özyeterlilik o kadar yüksek olduğu anlamına gelir. Buna göre, Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Özyeterliliği Öğretmen Değerlendirme Ölçeği ile ilgili maddelerin ortalama puanları değerlendirilirken tablo 3.3 'deki puan aralıkları kullanılmaktadır: Ölçeklerde yer alan aralıkların eşit olduğu varsayımından hareket edilerek seçeneklere ait sınırlar tablo 3.3'de görülmektedir.

Tablo3.3.Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Özyeterliliği Öğretmen Değerlendirme Ölçeğinin Puan Aralıkları

Özyeterlilik Derecesi	
Seçenek	Sınırı
Çok Düşük	1.00 – 1.80
Düşük	1.81 – 2.60
Orta	2.61 – 3.40
Yüksek	3.41 – 4.20
Çok Yüksek	4.21- 5.00

3.4. Veri Analiz Yöntemleri

Anketten toplanan verilere ilişkin yapılan analizler şu şekildedir. Demografik özellikler ile ilgili cevaplara, frekans yüzde analizi ve özyeterlilik ölçeğine ilişkin cevaplara frekans yüzde analizi uygulanmış, ayrıca ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Öğretmenlerin

yaşları, cinsiyetleri, eğitim dzeyeleri ve mesleki tecrübeleri ile bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri arasındaki ilişinin var olup olmasınını ölçmek amacıyla ilgili araştırma yöntemleri (T Testi, ANOVA, Man Whitney-U Testi) uygulanmıştır.

Yapılan tüm testler ve analizler tablolar şeklinde araştırmanın bulgular kısmında yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, tanımlayıcı istatistiksel analizler ve hipotezlerin analizleri yer almaktadır.

4.1. Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 4.1.Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin Bulgular

Öz-Yeterlilik	Yeterli değilim	Biraz yeteriyim	Yeteriyim	Oldukça yeteriyim	Çok yeteriyim	Aritmetik ortalama	Standart sapma
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	AO	SS
Çevre birimlerinin de bulunduğu bir bilgisayar 4,4 sistemini bağlamak (fare, klavye, monitor, kasa, hoparlör vb.)		21,1	20,0	18,9	35,2	3,69	1,014
Bilgisayarın ana donanım birimlerinin işlevlerini tanımlamak (fare, klavye, monitör vb.)		18,9	18,9	17,8	36,7	3,43	1,083
Sabit diskleri bölümlenmek ve biçimlendirmek	7,8	22,2	17,8	18,9	33,3	3,31	1,035
Bilgisayara sabit disk üzerinde klasör oluşturmak	3,3	12,2	25,6	23,3	35,6	3,89	0,958
Sıkıştırılmış dosyaları açmak	19,25	50,96	14,42	10,25	5,12	1,98	1,056
Sabit diske ya da diskete dosya kaydetmek	4,4	15,6	21,1	22,3	36,6	2,89	
Bir dosyayı kaydettiğim zaman bilgisayarda nereye sakladığımı bilmek	2,2	13,3	20,0	22,2	42,2	3,25	
Kayıtlı bir dosyayı açmak	4,4	11,1	20,0	20,0	44,4	3,36	
Farklı sürücülerden sabit diske dosya aktarmak	8,9	13,3	16,7	20,0	41,1	3,42	0,906
Bir yada daha fazla dosyayı sıkıştırmak	11,1	14,4	18,9	23,3	32,2	3,87	0,905
Sıkıştırılmış dosyaları açmak	5,6	14,4	16,7	24,4	38,9	3,85	0,836
İhtiyacım olmayan dosyaları bilgisayardan temizlemek	8,9	15,6	20,0	13,3	42,2	3,78	0,961
Projeksiyon cihazını bilgisayara bağlayıp görüntü almak	6,7	17,8	16,7	14,4	44,4	3,21	1,063
Projeksiyon cihazının gelişmiş ayarlarını kullanabilmek (tavan, keystone v.b.)	12,2	14,4	13,3	18,9	41,1	3,28	1,060
Dizüstü bilgisayar üzerinden bağlı projeksiyon cihazı üzerinde eş zamanlı iki farklı ekran kullanmak	11,1	18,9	13,3	14,4	42,2	3,29	0,995

Yazıcıdan çıktı almak	6,7	5,6	20,0	15,6	52,2	3,87	0,966
Gelişmiş yazıcı ayarları kullanmak (bazı sayfaları yazdırmak, sayfa düzeni v.b.)	1,1	15,6	11,1	18,9	53,3	3,49	0,808
Yazıcı kartuşu değişimi gerçekleştirmek	14,4	14,4	8,9	15,6	46,7	3,46	1,229
Tarayıcıyı kullanarak resim taramak	11,1	12,2	17,8	10,0	48,9	2,97	0,833
İnternette arama motorlarını kullanarak bilgiye ulaşmak	2,2	12,2	14,4	21,1	50,0	3,17	0,915
Arama motorlarının gelişmiş arama seçeneklerini kullanmak	4,4	12,2	11,1	24,4	47,8	3,63	1,160
İnternette dosya indirmek	6,7	12,2	17,8	16,7	46,7	3,44	1,104
İnternette indirilen içeriğin güvenilirliğini tespit etmek (virus, trojan v.b.)	12,2	21,1	11,1	17,8	37,8	2,84	1,031
Öğrencilerin derste kullanabilecekleri web siteleri bulmak	7,8	16,7	13,3	12,2	50,0	3,41	1,004
E-posta yazılımları kullanmak (Outlook, Thunderbird, v.b.)	4,4	11,1	15,6	11,1	57,8	3,13	0,865
E-posta'ya dosya ekleyerek göndermek	4,4	8,9	12,2	21,1	53,3	3,10	0,926
Gerçekleştireceğim uygulamanın amacına göre hangi uygulama yazılımını kullanacağımı bilmek (word, excel, access, powerpoint vb.)	5,6	8,9	11,1	22,2	52,2	3,69	0,903
Kullanılan yazılım üzerinde dosyalarımı kaydetmek (kaydet, farklı kaydet)	3,3	8,9	14,4	18,9	54,4	3,52	0,907
Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak dersime ait çalışma kağıtları hazırlamak	4,4	14,4	11,1	14,4	55,6	3,75	0,863
Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak günlük plan hazırlamak	3,3	12,2	15,6	15,6	53,3	3,15	0,916
Bir kelime işlem programında metin üzerinde düzenleme (kesme, kopyalama, yapıştırma) yapmak	2,2	10,10	16,7	13,3	57,8	2,99	1,063
Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin istatistiksel verileri üzerinde çalışmak (sınav sonuçlarını hesaplamak, dönem ortalaması almak vb.)	6,7	6,7	22,2	12,2	52,2	3,12	1,080
Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrenci bilgilerini belirli kriterlere göre sıralatmak	6,7	8,9	21,1	15,6	47,8	3,04	0,995

Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin başarı grafiğini çıkarmak	11,1	14,4	13,3	11,1	50,0	3,11	0,916
Bilgisayarları kullanarak araştırma tabanlı eğitim etkinlikleri düzenlemek	8,9	14,4	17,8	13,3	45,6	2,98	0,828
İş birlikli öğrenme kapsamında gruplara yönelik aktiviteleri desteklemek için bilgi teknolojisi kaynaklarını kullanmak (moodle, facebook v.b.)	7,8	15,6	21,1	11,6	44,4	2,76	0,936
Öğrencilere ders dışında gerçekleştirecekleri teknolojileri tabanlı projeler vermek	15,6	13,3	16,7	8,9	45,6	3,06	0,912
Öğrencilerin seviyeleri ve bireysel özelliklerini dikkate alarak uygun eğitim seçmek	7,8	15,6	18,9	13,3	44,4	3,52	0,936
Bilgi teknolojileri tabanlı eğitim çalışmalarında farklı öğretmenlerle işbirlikli çalışmak	3,3	30,0	12,2	14,4	40,0	3,47	0,861
Akıllı tahta kullanımı için etkileşimli içerikler hazırlamak	5,6	25,6	18,9	12,2	37,8	3,18	1,163
Öğrencilere internet üzerinden ders materyal ödevleri gönderip bunları toplamak	17,8	12,2	14,4	15,6	40,0	3,32	1,280

Eğitimde BT ölççeğinde yer alan maddelere öğretmenlerin verdikleri cevapların ortalamaları şu şekildedir:

“Çevre birimlerinin de bulunduğu bir bilgisayar sistemini bağlamak (fare, klavye, monitor, kasa, hoparlör vb.)” sorusuna öğretmenlerin %35,6’sı (95 kişi) çok yeterliyim ve %4,4’ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Bilgisayarın ana donanım birimlerinin işlevlerini tanımlamak (fare, klavye, monitör vb.)” sorusuna öğretmenlerin %36,7’si (98 kişi) çok yeterliyim, %7,8’i, (21 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Sabit diskleri bölümlenmek ve biçimlendirmek” soruya öğretmenlerin %33,3’ü (86 kişi) çok yeterliyim ve %7,8’i (21 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Bilgisayara sabit disk üzerimde klasör oluşturmak” soruya öğretmenlerin %35,6’sı (95 kişi) çok yeterliyim ve %3,3’ü (9 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Sabit diske ya da diskete dosya kaydetmek” soruya öğretmenlerin %36,6’sı (98 kişi) çok yeterliyim ve %4,4’ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Bir dosyayı kaydettiğim zaman bilgisayarda nereye sakladığımı bilmek” soruya öğretmenlerin

%42,2'si (112 kişi) çok yeterliyim ve %2,2'si (6 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Kayıtlı bir dosyayı açmak" soruya öğretmenlerin %44,5'ü (118 kişi) çok yeterliyim ve %4,5'i (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Farklı sürücülerden sabit diske dosya aktarmak" soruya öğretmenlerin %41,1'si (109 kişi) çok yeterliyim ve %8,9'ü (24 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir yada daha fazla dosyayı sıkıştırmak" soruya öğretmenlerin %32,2'si (86 kişi) çok yeterliyim ve %11,1'ü (30 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Sıkıştırılmış dosyaları açmak" soruya öğretmenlerin %38,9'u (103 kişi) çok yeterliyim ve %5,6'sı (15 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "İhtiyacım olmayan dosyaları bilgisayardan temizlemek" soruya öğretmenlerin %42,2'si (112 kişi) çok yeterliyim ve %8,9'ü (10) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Projeksiyon cihazını bilgisayara bağlayıp görüntü almak" soruya öğretmenlerin %44,4'ü (112 kişi) çok yeterliyim ve %6,7'si (18 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Projeksiyon cihazının gelişmiş ayarlarını kullanabilmek (tavan, keystone v.b.)" soruya öğretmenlerin %41,1'i (109 kişi) çok yeterliyim ve %12,2'si (32 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Dizüstü bilgisayar üzerinden bağlı projeksiyon cihazı üzerinde eş zamanlı iki farklı ekran kullanmak" soruya öğretmenlerin %42,2'si (112 kişi) çok yeterliyim ve %11,1'si (30 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Yazıcıdan çıktı almak" soruya öğretmenlerin %52,2'si (139 kişi) çok yeterliyim ve % 6,7'si (18 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Gelişmiş yazıcı ayarları kullanmak (bazı sayfaları yazdırmak, sayfa düzeni v.b.)" soruya öğretmenlerin %53,3'ü (142 kişi) çok yeterliyim ve % 1,1'i (3 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Yazıcı kartuşu değişimi gerçekleştirmek" soruya öğretmenlerin %46,7'si (124 kişi) çok yeterliyim ve %14,4'ü, (38 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Tarayıcıyı kullanarak resim taramak" soruya öğretmenlerin %48,9'u (130 kişi) çok yeterliyim ve % 11,1'i (30 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "İnternette arama motorlarını kullanarak bilgiye ulaşmak" soruya öğretmenlerin %50,0'si (133 kişi) çok yeterliyim ve % 2,2'si (6 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Arama motorlarının gelişmiş arama seçeneklerini kullanmak" soruya öğretmenlerin %47,8'i (127 kişi) çok yeterliyim ve % 4,4'ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "İnternette dosya indirmek" soruya öğretmenlerin %46,7'si (124 kişi) çok yeterliyim ve % 6,7'si (18 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "İnternette indirilen içeriğin güvenilirliğini tespit etmek (virus, trojan v.b.)" soruya öğretmenlerin %36,8'i (98

kişi) çok yeterliyim ve % 12,2'si (32 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Öğrencilerin derste kullanabilecekleri web siteleri bulmak" soruya öğretmenlerin %50'si (133 kişi) çok yeterliyim ve % 7,8'i (21 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "E-posta yazılımları kullanmak (Outlook, Thunderbird, v.b.)" soruya öğretmenlerin %57,8'i (154 kişi) çok yeterliyim ve % 4,4'ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "E-posta'ya dosya ekleyerek göndermek" soruya öğretmenlerin %53,3'ü (142 kişi) çok yeterliyim ve % 4,4'ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Gerçekleştireceğim uygulamanın amacına göre hangi uygulama yazılımını kullanacağımı bilmek (word, excel, access, powerpoint vb.)" soruya öğretmenlerin %52,2'si (140 kişi) çok yeterliyim ve % 6,6'sı (18 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Kullanılan yazılım üzerinde dosyalarımı kaydetmek (kaydet, farklı kaydet" soruya öğretmenlerin %54,4'ü (145 kişi) çok yeterliyim ve % 3,3'ü (9 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak dersime ait çalışma kağıtları hazırlamak" soruya öğretmenlerin %55,6'sı (148 kişi) çok yeterliyim ve % 4,4'ü (12 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak günlük plan hazırlamak" soruya öğretmenlerin %53,3'ü (142 kişi) çok yeterliyim ve % 3,3'ü (9 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir kelime işlem programında metin üzerinde düzenleme (kesme, kopyalama, yapıştırma) yapmak" soruya öğretmenlerin %57,8'i (154 kişi) çok yeterliyim ve % 2,2'ü (6 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin istatistiksel verileri üzerinde çalışmak (sınav sonuçlarını hesaplamak, dönem ortalaması almak vb.)" soruya öğretmenlerin %52,2'si (139 kişi) çok yeterliyim ve %6,7'si (18 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrenci bilgilerini belirli kriterlere göre sıralatmak" soruya öğretmenlerin %47,8'i (43 kişi) çok yeterliyim ve % 6,7'si (6 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin başarı grafiğini çıkarmak" soruya öğretmenlerin %50'si (127 kişi) çok yeterliyim ve %11,1'i (30 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "Bilgisayarları kullanarak araştırma tabanlı eğitsel etkinlikler düzenlemek" soruya öğretmenlerin %45,6'sı (121 kişi) çok yeterliyim ve % 8,9'u (24 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. "İşbirlikçi öğrenme kapsamında gruplara yönelik aktiviteleri desteklemek için bilgi teknolojisi kaynaklarını kullanmak (moodle, facebook v.b.) soruya öğretmenlerin %44,4'ü (118 kişi) çok yeterliyim ve % 7,8'i (21 kişi)

yeterli değilim cevabını vermiştir. “Öğrencilere ders dışında gerçekleştirecekleri bilgi teknolojileri tabanlı projeler vermek” soruya öğretmenlerin %45,6’sı (121 kişi) çok yeterliyim ve % 15,6’sı (41 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Öğrencilerin seviyeleri ve bireysel öğrenme özelliklerini dikkate alarak uygun eğitsel yazılımı seçmek” soruya öğretmenlerin %44,4’ü (118 kişi) çok yeterliyim ve %7,8’i (21 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Bilgi teknolojileri tabanlı eğitsel etkinliklerin planlanmasında farklı öğretmenlerle işbirlikli çalışmak” %40’ı (106 kişi) çok yeterliyim ve % 3,3’ü (9 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Akıllı tahta kullanımı için etkileşimli içerikler hazırlamak” soruya öğretmenlerin %37,8’i (101 kişi) çok yeterliyim ve % 5,6’sı (15 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir. “Öğrencilere internet üzerinden ders materyal ve ödevleri gönderip bunları toplamak” soruya öğretmenlerin %40’ı (106 kişi) çok yeterliyim ve % 17,8’i (50 kişi) yeterli değilim cevabını vermiştir.

“Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili ÖzYeterlilik Ölçeği”ne öğretmenlerin verdikleri cevapların en yüksek ortalamalara sahip maddeler şu şekildedir; “Bilgisayara sabit disk üzerimde klasör oluşturmak”, 3,89, Bir yada daha fazla dosyayı sıkıştırmak”, 3,87,“Sıkıştırılmış dosyaları açmak”, 3,85, “Çevre birimlerinin de bulunduğu bir bilgisayar sistemini bağlamak (fare, klavye, monitor, kasa, hoparlör vb.)”, 3,69 şeklindedir. “Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili ÖzYeterlilik Ölçeği”ne öğretmenlerin verdikleri cevapların en düşük ortalamalara sahip maddeler şu şekildedir; “Sabit diske ya da diskete dosya kaydetmek”, 2,89, “İş birlikçi öğrenme kapsamında gruplara yönelik aktiviteleri desteklemek için bilgi teknolojisi kaynaklarını kullanmak (moodle, facebook v.b.)”, 2,76, “Sıkıştırılmış dosyaları açmak”, 1,98 şeklindedir.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterliliği değerlendirildiğinde verilen cevaplara göre en zayıf oldukları konular sırası ile şu şekildedir: Sıkıştırılmış dosyaları açmak, sabit diske ya da diskete dosya kaydetmek, iş birlikçi öğrenme kapsamında gruplara yönelik aktiviteleri desteklemek için bilgi teknolojisi kaynaklarını kullanmak (moodle,facebook v.b.), internetten indirilen içeriğin güvenilirliğini tespit etmek (virus, trojan v.b.), tarayıcıyı kullanarak resim taramak, bir kelime işlem programında metin üzerinde düzenleme (kesme,

kopyalama, yapıştırma) yapmaktadır. Diğer taraftan öğretmenler yukarıdaki konuların dışında kalana alanlarda yeterli olduklarını belirtmişlerdir

4.2. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Kullanım Özyeterlilik Düzeyi

Tablo 4.2: Öğretmenlerin Bilgi Teknolojileri Kullanım Özyeterlilik Düzeyi

Değişken	Öğretmen Branşları	N (Gözlem Ortalama Sayısı)	Özyeterlilik Standart Sapma			
			Seviye	Sapma		
Bilgi teknolojileri özyeterlilik düzeyi	Bilişim Teknolojileri	17	3,98	Yüksek	0,906	
	Teknoloji ve Tasarım	4	3,87	Yüksek	0,905	
	Fen Bilimleri	10	3,85	Yüksek	0,836	
	Fizik	4	3,78	Yüksek	0,961	
	Kimya	4	3,41	Yüksek	1,063	
	Biyoloji	6	3,28	Orta	1,060	
	Sosyal Bilgiler	6	3,29	Yüksek	0,995	
	Türk Dili ve Edebiyatı	30	3,87	Yüksek	0,966	
	Matematik	19	3,49	Yüksek	0,808	
	Sınıf Öğretmenliği	67	3,46	Yüksek	1,229	
	Müzik	2	2,97	Orta	0,833	
	Tarih	4	3,02	Orta	0,915	
	Felsefe	1	3,63	Yüksek	1,160	
	Görsel Sanatlar	1	3,44	Yüksek	1,104	
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	12	2,84	Orta	1,031	
	İngilizce	16	3,41	Yüksek	1,004	
	Rehberlik	3	3,63	Yüksek	0,865	
	Beden Eğitimi	7	3,10	Orta	0,926	
	Elektrik ve Elektronik Teknolojisi	15	3,69	Yüksek	0,903	
	Metal Teknolojisi	7	3,42	Yüksek	0,906	
	Otomasyon Teknolojisi	5	3,87	Yüksek	0,905	
	Makine Teknolojisi	11	3,85	Yüksek	0,836	
	Ahşap Teknolojisi	5	3,78	Yüksek	0,961	
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	7	3,21	Orta	1,063	
	Toplam/Ortalama		266	3,5058	Yüksek	0,9649

Tablo 4.2'de BİT özyeterlilik seviyesi istatistik sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin 3,50 ortalama ve 0,96 standart sapma dereğine sahip olduğu öğretmenlerin BİT özyeterlilik seviyesinin normalin üzerinde olduğu görülmektedir. Branşlar incelendiğinden en yüksek özdeğerlilik seviyesine sahip branş 3,98 ortalama ile Bilişim Teknolojileri öğretmenleridir. Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinden sonra ise BİT özyeterliliği yüksek çıkan bazı branşlar şunlardır: Teknoloji ve Tasarım öğretmenleri (Ortalama 3,87), Otomasyon Teknolojisi öğretmenleri (Ortalama 3,87), Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri (ortalama 3,87), Fen

Bilimleri öğretmenleri (Ortalama 3,85) ve Makine Teknolojisi öğretmenleri (Ortalama 3,85) dir.

En düşük ortalama ile 2,84 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri yer almaktadır. Bu durumda BİT özyeterlilik düzeyi en yüksek olan branş Bilişim Teknolojileri, özyeterlilik düzeyi en düşük branş ise Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleridir. Din Kültürü Ahlak Bilgisi öğretmenlerinden sonra BİT özyeterlilik seviyesi en düşük olan branşlar sırasıyla Müzik öğretmenleri (Ortalama 2,97), Tarih öğretmenleri (Ortalama 3,02), Beden Eğitimi öğretmenleri (Ortalama 3,10) ve Biyoloji öğretmenleri (Ortalama 3,28) dir.

Genel ortalamaya bakıldığında (3,50) araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitimde bilgi teknolojileri kullanma özyeterliliklerinin seviyesinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

4.3. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Cinsiyetleri Açısından İncelenmesi

Cinsiyete göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki karşılaştırılmıştır (Tablo 4.3).

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Std	df	t	p*
Kadın	126	5,3132	1,01535	602	-0,482	0,00
Erkek	140	4,4232	1,30475			

t: test değeri, p: anlamlılık değeri (0.05)

Tabloya göre öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterliliklerinin cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermektedir ($t = -0,482; p < 0,05$).

Bu verilere göre, öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılık elde edilmiş, erkek öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanım düzeyleri ($\bar{x}=4,4232$), kadın öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanım düzeylerinden ($\bar{x}=5,3132$) daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre kadın öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri erkek öğretmenlere göre daha yüksektir.

4.4. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Yaşları Açısından İncelenmesi

Yaşa göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile yaşları arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 4.4).

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Yaşları Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	f	p*	Anlamlı farklılık
Gruplar arası	6,145	2,412	4			41-50 yaş ile 50 ve üzeri;
Gruplar içi	36,502	1,325	41	2,312	,028	41-50 yaş ile 31-40 yaş
Toplam	44,107		45			

p: anlamlılık değeri (0.05)

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. ($F = 2,312$, $p < .05$). Gruplar arası farkların hangisinde olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre “41-50 yaş” ile “50 ve üzeri yaş” arasında ve “41-50 yaş ile ” ile “31-40 yaş ” arasında anlamlı farklılık olduğu

belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinde, 41-50 yaş grubundaki öğretmenlerin 50 yaş ve üzeri ile 31-40 yaş grubundakilere göre kendilerini yeterli olduklarını göstermektedir.

Bu veriler orta yaş grubunda ki öğretmenlerin teknoloji kullanım konusunda diğer yaş grubunda yer alan öğretmenlere göre daha yeterli olduğunu göstermektedir.

4.5. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Eğitim Düzeyleri Açısından İncelenmesi

Eğitim düzeylerine göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 4.5).

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Eğitim Düzeyleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	N	Std Sapma	Ortalama	z	Man W U	p*
Lisans	244	11,5675	4,1231	-3,5673	28,5	0,019
Yüksek Lisans	22	8,8613	3,9874			

pranamlılık değeri (0.05)

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri puanları ortalamalarının eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=28,5; p=0,19<0,05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Buna göre; lisans mezunu öğretmenlerin puan ortalamaları (4,1231± 11,5675), yüksek lisans mezunu öğretmenlerin puan ortalamalarından (3,98,74 ± 8,8613) daha yüksektir. Ayrıca

yüksek lisans grubundaki öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri daha düşüktür diyebiliriz.

4.6. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Öğretmenlik Deneyimleri Açısından İncelenmesi

Öğretmenlik deneyimlerine göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile öğretmenlik deneyimleri arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 4.6).

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Öğretmenlik Deneyimleri Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Deneyim	N	$\bar{x}$	Std	f	p
1-5 Yıl	40	3,3454	1,24705	2,315	0,231
6-10 Yıl	90	3,6786	1,12594		
11-15 Yıl	53	3,9865	2,02365		
16-20 Yıl	55	2,2312	1,36341		
21 ve Üzeri	28	3,4972	1,42361		

p: anlamlılık değeri (0.05)

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile öğretmenlik deneyimleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($f = 2,315$, $p < 0,231$). Buna göre öğretmenlik mesleki deneyiminin bilgi teknolojileri kullanım yeterliliğini etkilemediği sonucuna varılmaktadır.

4.7. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Branşları Açısından İncelenmesi

Branşlara göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile branşları arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 4.7).

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Branşları Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	f	p*	Anlamlı farklılık
Gruplar arası	21,642	2,964	2			Bilişim Teknolojileri ile beden eğitimi
Gruplar içi	37,321	0,908	43	1,709	,048	öğretmenleri, Bilişim teknolojileri ile görsel sanatlar öğretmenleri
Toplam	54,478		45			

p-anamlılık değeri (0.05)

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile branşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. ($f = 1,709$, $p > 0,048$). Bu verilere göre, öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım düzeyleri branşlar açısından incelendiğinde, bilişim teknolojileri ($\bar{x} = 4,70$), Fen Bilimleri ($\bar{x} = 4,30$), Türk Dili ve Edebiyatı ($\bar{x} = 3,80$), Matematik ($\bar{x} = 4,11$), Sınıf Öğretmenliği ($\bar{x} = 3,50$), Diğer ($\bar{x} = 3,65$), Görsel Sanatlar ($\bar{x} = 2,36$), İngilizce ($\bar{x} = 4,13$) olarak belirlenmiştir. Bu anlamda bilişim teknolojileri branşındaki öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri daha yüksektir diyebiliriz.

Gruplar arası farkların hangisinde olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Scheffé testinin sonuçlarına göre “bilişim teknolojileri branş öğretmenleri” ile “beden eğitimi öğretmenleri” ve “bilişim teknolojileri branş öğretmenleri” ile “görsel sanatlar öğretmenleri” arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinde, bilişim teknolojileri öğretmenlerinin beden eğitimi ve görsel sanatlar öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu görülmektedir.

4.8. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterliliklerinin Okullar Açısından İncelenmesi

Okullara göre bilgi teknolojileri kullanım yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile okullar arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 4.8).

Tablo 4.8. Öğretmenlerin Bilgi Teknolojilerini Kullanım Yeterlilikleri İle Okullar Arasındaki İlişki Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Std	f	p
İlkokul	53	3,3132	1,01535		
Ortaokul	90	4,4232	1,30475	1,512	0,104
Lise	123	5,213	2,50478		

paramlılık değeri (0.05)

Tabloya göre öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterliliklerinin okul cinsine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($f= 1,512$, $p<0,104$). Bu verilere göre, öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım düzeylerinde okul türünün bir önemi olmadığı ifade edilebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde bulgular doğrultusunda elde edilen sonuçlar ile yapılacak araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Bilgi teknolojileri, çağımız insanı için vazgeçilmez hale gelmiştir. Bunun bir nedeni insanın yapı olarak bilgi ve öğrenmeye aç olmasıdır. Diğer bir neden ise bilginin özellikle 21.yüzyılda en değerli güç üretim objesi olmasıdır. Gerek insanlar gerek ticari şirketler ve gerekse de devletler ürettikleri teknoloji, bilgi ve bunları pazarlayabilme kapasiteleri ile güce kavuşabilmekte ve mikro ve makro ölçeklerde birbirlerinin üzerinde tahakküm kurabilmektedirler.

Bilgi ve bilgi teknolojileri ile ilgili durum bu haldeyken, toplumların geleceği olan yeni kuşaklara hem bilginin değerini hem de bu bilgiyi üretmek için gerekli olan bilgi teknolojilerinin kullanımı ve üretimini öğretmek büyük önem arz etmektedir. Çünkü güçlü ülkelerin bizinde bugün kullandığımız teknolojilerini üretenler, bir kuşak öncesinin çocukları ve gençleridir.

Bilindiği gibi bir insanın bir başkasına bir şey öğretebilmesinin yolu, öncelikle öğreteceği konu hakkında çok iyi bir bilgiye sahip olmak ve o bilgiyi kendi hayatında ustalıkla kullanabilmekten geçmektedir. Bu anlamda bilgi teknolojilerini genç beyinlere öğretecek olan öğretmenlerin kendi hayatlarında bu teknolojileri nasıl algıladıkları ve kullanıp kullanmadıkları önemli hale gelmektedir.

5.1. Sonuçlar

Araştırma sonuçları şu şekildedir. Araştırmaya çeşitli branşlardan 126 kadın, 140 erkek öğretmen katılmıştır. Katılan öğretmenleri çoğu çalışma yılı 6-10 yılı arasındadır. Öğretmenlerin yarısı 31-40 yaş arasındadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamına yakını lisans mezunudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu bilgisayar

kullanma donanım, yazılım, belge oluşturma, işleme, kaydetme, değişiklikler yapma, biçimlendirme v.b), bilgisayara bağlı projeksiyon, yazıcı, tarayıcı, internet kullanımı, Microsoft Office programlarını kullanmak ve tüm bu bilgilerini eğitimde kullanmak konusunda çok yeterli olduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının BİT özyeterlilik düzeyi istatistik sonuçları incelendiğinde özyeterlilik düzeyi en yüksek olan branş Bilişim Teknolojileri, özyeterlilik düzeyi en düşük branş ise Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri olduğu görülmektedir.

Bilgi teknolojilerini kullanma yeterliliği ile demografik özellikler karşılaştırıldığında elde edilen bulgular ise şu şekildedir:

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermektedir. Erkek öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanım düzeyleri, kadın öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanım düzeylerinden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarının cinsiyet faktörüne göre değişiklik göstermediği fazla araştırma olduğu göze çarpmıştır. (Çetin ve Güngör,2014:18; Karasakaloğlu vd., 2011:28). Bunun aksine Kablan vd., (2013:12) cinsiyet faktörü dikkate alındığında BDÖ (Bilgisayar destekli öğretim) tutum puanları düşünüldüğünde kadımlar yönünde pozitif olarak anlamlı farklılık tespit etmişlerdir.

Konu ile ilgili benzer bir çalışmada bilgi teknolojilerinin kullanım sıklığı erkek öğretmen adaylarında daha yüksek, görsel ve işitsel teknoloji kullanımı açısından ise kadın öğretmenlerin daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır (Ulaş ve Ozan, 2010:11). Bir diğer çalışmada ise erkek öğretmenlerin teknoloji konusunda kendilerini daha yeterli buldukları elde edilmiştir (Sağlam, 2007:49).

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yaş grupları açısından değerlendirildiğinde bilgi

teknolojileri kullanım yeterlilikleri bakımından 41-50 yaş grubundaki öğretmenler diğer yaş grubundakilere göre kendilerini daha yeterli görmekte-dirler.

Dupagne ve Krendi (1992:422) öğretmenlikte kıdem in ve yaş in bilgisayar a karşı tutumları çok az miktarda da olsa etkilediğini, genç öğretmenlerin tutumlarının daha olumlu olduğunu bulmuşlardır. Çalışmamızda yaş etkilerken kıdem bilgisayar kullanım yeterliliğini etkilememektedir.

Marcinkiewicz (1993:226) araştırmasında bilgi teknolojilerini kullanan ilköğretim öğretmenleri ve stajyer öğretmenlerin bu teknolojileri kullanım seviyeleri incelenmiştir. Sonuçlar öğretmenlerin yarısının bilgi teknolojilerini kullandığını, stajyer öğretmenlerin ise tamamının kullandığını ortaya koymuştur. Bu duruma göre yaş düzeyi azaldıkça kullanımın arttığı ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle gençlerin yeni teknolojileri kullanım yeterliği ve isteği daha fazladır.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile öğretmenlik deneyimleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Buna göre öğretmenlik mesleki deneyiminin bilgi teknolojileri kullanım yeterliliğini etkilemediği sonucuna varılmaktadır.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri eğitim düzeyine göre anlamlı bulunmuştur. Lisans mezunu öğretmenlerin puanları, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin puanlarından daha yüksektir. Yüksek lisans grubundaki öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri daha düşüktür diyebiliriz.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterlilikleri ile branşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bilişim teknolojileri branşındaki öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma yeterlilikleri diğer branşlara daha yüksek çıkmıştır.

Bu çalışma sonucu elde edilen sonuçlar benzer sonuçlar Sur (2012:45), Çakır ve Oktay (2013:42) da yaptıkları çalışmalarda lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin teknoloji kullanımında daha etkili oldukları sonuçlarına ulaşmışlardır.

Bazı diğerk çalışmalar incelendiğinde; Karaman ve Kurfalı (2008:54), lisans ve lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin teknoloji kullanımında daha etkili oldukları; Ulaş ve Ozan (2010:12) da iki yıllık yüksekökol mezunu öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde görsel-işitsel teknolojileri daha fazla kullandıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Adıgüzel (2010:16), Yılmaz (2012:65), Barut (2015:32) ve Yılmaz vd. (2016:24) ise yaptıkları çalışmalarda teknoloji kullanımıyla eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Peralta ve Costa (2007:78) yapmış oldukları çalışmalara ait sonuçlara göre Bilgi iletişim teknolojilerinin kullanmayla ilgili esas problemin öğretmenlerin teknolojiyi eğitim sürecine nasıl uyum sağlamaları gerektiğini bilmemelerinden kaynaklandığından söz etmişlerdir.

Koh (2011:2395) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre öğretmen adaylarına bilgisayar becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak maksadıyla verilen eğitimlerin özyeterlilik algılarına olumlu yansıdığıı belirtmişlerdir. Bell, Waeng ve Binns (2013:350)yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre fen bilgisi öğretmen adaylarının teknoloji eğitiminin genişlemesiyle fen öğretimine bütünleşmiş becerilere sahip olduğunu tespit etmişlerdir.

Martinovic ve Zhang (2012:463) yapmış oldukları çalışmalardan elde ettikleri sonuçlara göre öğretmen adaylarının BİT teknolojilerini yatkınlıklarının ilerlemesindeki mühim faktörün alakalı teknolojiye yeterince ulaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Başka bir husus, düşük gelir seviyesinden öğrencilerin dahi belli seviyede internet kullanma becerileri edinmiş bir şekilde okullara geldikleri dikkate almak gerekirse, öğretmenlerden de interneti etkili bir şekilde kullanmaları umulmaktadır.

Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanım yeterliliklerinin okul cinsine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği belirlenmiştir

5.2. Öneriler

Sonuç olarak eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanımının oldukça önemli olduğunu, eğitim alanında bu konuya gerekli ve yeterli önemin verilmesi ve öğretmenlerin bu konuda daha da uzmanlaşması gerektiğini ifade etmek mümkündür.

Bu doğrultuda eğitim faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşların bilgi teknolojilerinin eğitim-öğretime adaptasyonunu sağlayan ve buna yönelik öğrenme birimlerini düşünen ve uygulamaya koyan öğretmen profilinin örnek alınması kabul edilmesi gereken bir gerçek olarak önümüzde durmaktadır. Esasen böyle bir öğretmen örneği oluşturulması ciddi planlama ve zaman gerektirmektedir. Bu doğrultuda öğretmenlerin eğitimde bilgi teknolojilerine yönelik kaapstilerinin belirlenmesi uylulamaay konacak dataalar için önemlidir.

İki farklı yöntemle öğretmenlerin bilgi teknolojileriyle alakalı kabiliyetlerini tespit etmek mümkündür. Bunlar uygulamalı edim (performans) esaslı çalışmalar veya algı esaslı çalışmalar olarak bilgi teknolojilerinin eğitime yönelik özyeterlilik uygulamaların niteliğinde göze çarpmaktadır. Büyüköztürk (2007:29) edim(performans)esaslı araştırmayı yapmış olduğu çalışmalardan elde ettiği sonuca göre, "başarı", "bireyin bir göreve ilişkin neleri yapabildiğinin nicel ve nitel anlatımı", "bir işin gerçekleştirilmesine yönelik tüm çabalar", "istenilen işin tamamlanması", "bireyin bir işi yaparken gösterdiği çaba" şeklinde ifade etmeye çalışmıştır.

Öğretmenlere eğitimde bilgi teknolojileri kullanım özyeterlilikleri ile ilgili eğitimler uzman kişiler tarafından verilmelidir. Verilecek hizmet içi eğitimin başında öğretmenlerin teknik bilgisi, teknolojiye karşı tutumu, yaş, kıdem ve branş özelliklerine göre sınıflandırılmalı ve bu anlamda eğitim içerikleri oluşturulmalıdır.

Etkileşimli tahta ile tablet bilgisayar arasında veri alışverişinin sağlanması ve sınıf yönetimi yazılımının etkin olarak kullanılması ve öğretmene teknik ve pedagojik destek sağlayacak personel ve kaynaklar okul bazında sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, A. (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 1-17.

Akgün, E., Yılmaz, E.O., Seferoğlu, S.S. (2013). Vizyon 2023 strateji belgesi ve fırsatları artırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (fatih) projesi: karşılaştırmalı bir inceleme, *Akademik Bilişim '11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 2 - 4 Şubat 2011 İnönü Üniversitesi, Malatya.

Akın, H.B. (1998). Bilişim teknolojilerinin evrimi ve bilişim teknolojilerinin çağdaş işletmelerde stratejik yönetim üzerindeki etkileri, *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1, 239-253.

Akolaş, A. (2004). Bilişim sistemleri ve bilişim teknolojisinin küreselleşme olgusu ve girişimcilik üzerine yansımaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 29-43.

Akpınar, Y. (2004). Eğitim teknolojisiyle ilgili öğrenmeyi etkileyebilecek bazı etmenlere karşı öğretmen yaklaşımları. *The Turkish Online Journal of Technology*, 3(3), 28.

Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi*. (5.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. (7.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Alkan, C. (2011). *Eğitim Teknolojisi*. (8.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Aşkar, P., Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili özyeterlilik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. (First Edition). Englewood Cliffs, US: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1995). *Self-Efficacy in Changing Societies*. (First Edition). Cambridge: Cambridge University Press.

Barut, L. (2015). *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına Yönelik Tutumları ile Bilgisayar Özyeterlilik Alguları Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü. Kahramanmaraş.

Bayrakçı M. (2005). Avrupa birliği ve Türkiye eğitim politikalarında bilgi ve iletişim teknolojileri ve mevcut uygulamalar. *Milli Eğitim Dergisi*, 167, 1-17.

Bell R.L., Waeng J.L., Binns I.C. (2013). Learning in context: technology integration in a teacher preparation program informed by situated learning theory. *Journal of Research In Science Teaching*, 50(3). 348–379.

Bilici, A., Akdar, Tunç E., Yıldızbaşı, A, Günday, Ö. Ve Çiçek, A. (2011). Eğitimde Fatih projesinin sağlaması öngörülen fayda ve sosyal etkileri. *5th International Computer and Instructional Technologies Symposium*, 22-24 Eylül 2011, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 27.

Büyüköztürk, Ş. (2007). Performansa dayalı durum belirleme nedir? *İlköğretmen*, 8, 28-32

Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (17. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.

Compeau, D.R Higgins, C.A. (1995). Computer self-efficacy: Development of a measure and initial test. *MIS Quarterly*, 19, 189-211.

- Çakır, R., Oktay, S. (2013). Bilgi toplumu olma yolunda öğretmenlerin teknoloji kullanımı. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 35-54.
- Çetin, O., Güngör, B. (2014). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar öz-yeterlik inançları ve bilgisayar destekli öğretime yönelik tutumları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 12-20
- Daşdemir, İ. (2006). *Animasyon Yönteminin İlköğretim Fen Bilgisi Dersinde Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Olan Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.
- Dupagne, M., Krendi, K.A. (1992). Teachers' attitudes toward computers: A review of the literature. *Journal of Research on Computing In Education*, 24 (3), 421-429.
- Elıbol, H. (2005). Bilişim teknolojileri kullanımının işletmelerin organizasyon yapıları üzerindeki etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 155-162.
- Erdem, E. (2001). *Program Geliştirmede Yapılandırıcılık Yaklaşımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü .Ankara.
- Erdemir, N., Bakırcı, H., Eydurun, E. (2009). Öğretmen adaylarının eğitimde teknolojiyi kullanabilme özgüvenlerinin tespiti *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6(3), 99-108.
- Gürcan, A. (2005). Bilgisayar öz-yeterliği algısı ile bilişsel öğrenme stratejileri arasındaki ilişki. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(19), 179-193.
- Hill, T. Smith, N.D. Mann, M.F. (1987). Role of efficacy expectations in predicting the decision to use advanced technologies: The case of computers. *Journal of Applied Psychology*, 72(2), 307-313.
- İşıksal, M, Aşkar, P. (2005). The effect of spreadsheet and dynamic geometry software on the achievement and self-efficacy of 7th-grade students. *Educational Research*, 47(3), 333-350.

İşman, A. (2005), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (2. Baskı).Ankara: Sempati Yayınları.

ISTE Standards Teachers,International Society for Technology in Education, https://www.iste.org/docs/pdfs/20-14_ISTE_Standards-T_PDF.pdf, Erişim Tarihi: 10.02.2019

Kablan, Z.,Topan, B., Erkan, B. (2013). Sınıf içi öğretimde materyal kullanımının etkililik düzeyi: Bir meta-analiz çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 25(4), 1-16.

Karademirci, A.H. (2010). Öğretim teknolojileri: Tanımı ve tarihsel gelişimine yeniden bakmak. *Akademik Bilişim*, 10, 496.

Karaman, M. K.,Kurfalı, H.(2008). Sınıf öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini öğretim amaçlı kullanım düzeyleri. *Kuramsal Eğitim Bilim*, 1(2), 43-56.

Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (21. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karasakaloğlu, N., Saracaloğlu, A. S.,Uça, S. (2011). Türkçe öğretmenlerinin teknoloji tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(7),26-36.

Karsten, R., Roth, M.R. (1998). The relationship of computer experience and computerself-efficacy to performance in introductory computer literacy courses. *Journal of Research on Technology Education*, 31(1), 14-24.

Kaya, Z. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (1.Baskı).Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kayaduman, H., Sırakaya, M., Seferoğlu, S. (2011). Eğitimde Fatih projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi, *Akademik Bilişim '11 XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 2-4 Şubat 2011, İnönü Üniversitesi, Malatya. 123-129.

Keleş, E., Öküz, D., Bahçekapılı, T. (2013). Teknolojinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşleri: Fatih projesi örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 2(12), 12-23.

Koh, J.H.L. (2011). Computer skills instruction for pre-service teachers: A comparison of three instructional approaches. *Computers in Human Behaviour*, 27, 2392-2400.

Koşar, E. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (2. Baskı). Ankara: Öğretim Yayınları.

Marcinkiewicz, H.R. (1993). Computers and teachers: Factors influencing computer use in the classroom. *Journal of Research on Computing in Education*, 26 (2), 220- 237

Martinovic, D., Zhang, Z. (2012). Situating ICT in the teacher education program: Overcoming challenges, fulfilling expectations. *Teaching and Teacher Education*, 28(3), 461-469

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (2010). *Eğitimde fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi projesi (Fatih)*. Fatih projesi bileşenleri, 25

Misch, R.M. (1970). *Computers in the Classroom*. (First Edition). New York : Macmillan Publishers.

Önay, E.Ü (2013). Resim-İş öğretmeni adaylarının genel özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi, *Journal of Educational Sciences Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 29-36.

Öz, H. (2015). *Fatih Projesinin Uygulanma Sürecindeki Sorunların Okul Yöneticileri Perspektifinden Değerlendirilmesi: Tekirdağ/Süleymanpaşa Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tekirdağ.

Paksu, A. (2013). Sınıf öğretmenleri adaylarının geometri hazır bulunuşlukları,düşünme düzeyleri,geometriye karşı özyeterlilikleri ve tutumları . *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33 (33), 203-218.

Pamuk, S., Çakır, R., Ergun, M., Yılmaz, H.B., Ayas, C. (2013). Öğretmen ve öğrenci bakış açısıyla tablet PC ve etkileşimli tahta kullanımı: Fatih projesi değerlendirmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1799-1822

Peralta, H., Costa, F.A. (2007). Teachers' competence and confidence regarding the use of ICT. Sísifo. *Educational Sciences Journal*, 3, 75-84.

Reisoğlu, İ., Karoğlu A.K., Gedik, N., Çağıltay, K., Göktaş, Y. (2016). *Öğretim Teknolojilerinin Türkiye Tarihine Bir Bakış: 1920 – 2015 Dönemi*.(1.Baskı)Ankara: Pegem Akademi.

Richey, R.C., Silber, K.H., Ely, D.P. (2008). Reflections on the 2008 aect definitions of the field. *TechTrends*, 52(1), 24-25.

Sağlam, F. (2007). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Derslerinde Bilgi teknolojisi Kaynaklarından Yararlanma Öz-yeterlilikleri ve Etki Algılarının Değerlendirilmesi*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü.İstanbul.

Scherbaum, C.A., Cohen-Charash, Y, Kern, M.J. (2006). Measuring general self efficacy: A comparison of three measures using item response theory. *Educational and Psychological Measurement*,66 (6), 1047-1063.

Seferoğlu, S.S. (2007). İlköğretim bilgisayar dersi öğretim programı: Eleştirel bir bakış ve uygulamada yaşanan sorunlar. *Eurasian Journal of Educational Research*, 29, 99-111.

Simon, Herbert A. (1983). *Organization Theory*.(First Edition).London: Penguin Books.

Sönmez, Veysel. (2001). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*.(7.Baskı).İstanbul:Anı Yayıncılık.

Sur, D. (2012). *Meslek Liselerinin Büro Yönetimi ve Sekreterlik Programlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Eğitim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma*.Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Şad, S.N., Nalçacı, Ö.İ. (2015). Öğretmen adaylarının eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlilik alguları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 23-30

Şafak, E. (1999). *Bilgisayar destekli eğitim veren ilköğretim okullarının birinci kademe okur yazarlığı kurs programının üçüncü sınıflarda uygulanabilirlik derecesine ilişkin bir deneme*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çanakkale.

Tan, X., Wang, H. (2011). Information technology in teacher's professional skill training application. *The 6th International Conference on Computer Science and Education (ICCSE)*, Singapur, 54.

Tepe,D. (2011). *Okulöncesi Öğretmenlerinin Özyeterlik İnançlarını Belirleme Ölçeği Geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi, MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Burdur.

Tschannen-Moran, M., Woolfolk Hoy, A., Hoy, Wayne K. (1998).Teacher efficacy: Its meaning and measure,*Review of Educational Research*, 68 (2), 202-248.

Tuena. D. (1998). *Bilgi Toplumu 2010 Çalışma Toplantısı*. Türkiye Ulusal Enformasyon Altyapı Projesi, Ankara.

- T. Hill, N. D. Smith, M. F. Mann(1987). Role of efficacy expectations in predicting the decision to use advanced Technologies:the case of computers.*Journal of Applied Psychology*, 72(2), 307-313.
- Ulaş, A. H., Ozan, C. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri açısından yeterlilik düzeyi?*Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 12-26.
- Uysal, İ. Köseman, S. (2013). Öğretmen adaylarının genel öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2, 217-26.
- Ünal Bozcan, E. (2010). Eğitim öğretim faaliyetlerinde teknoloji kullanımı. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-13.
- Woolfolk-Hoy, A. ve Spero R.B. (2005). Changes in teacher efficacy during the early years of teaching: a comparison of four measures. *Teaching and Teacher Education*, 21,343-356.
- Yalın, H.İ. (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*.(6.Baskı).Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yanpar, T. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*.(1.Baskı).Ankara:Anı Yayıncılık.
- Yılmaz, H.H. (2012).*Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanımı Konusunda Tutunlarının Değerlendirilmesi*.Yüksek Lisans Tezi, BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Yılmaz, E., Tomris, G. ,Kurt, A.A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ve teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutumları:Balıkesir ili örneği. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*,6(1), 1-26.
- Zajacova, A. Lynch, S.M., Espenshade, T.J. (2005). Self efficacy, stress and academic success in college. *Research in Higher Education*, 46 (6),677-706.

EKLER

Ek 1:

ANKET FORMU

Sayın Katılımcı, Bu anket çalışması Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Seminer, Makale ve Tez faaliyetlerinde kaynak olarak kullanılacaktır. Ankette Kurumunuza ait spesifik veya sır niteliğindeki bilgilere dayalı sorular bulunmamaktadır. Değerli katkılarınız için teşekkür ediyor ve saygılar sunuyoruz.

Demografik Özellikler

1. Cinsiyetiniz?

Kadın Erkek

2. Öğretmenlik mesteğini kaç yıldır sürdürüyorsunuz?

1-5 6-10 11-15 16-20 21 ve üzeri

3. Yaşınız

20-30 31-40 41-50 50 ve üzeri

4. Branşınız?

Bilişim Teknolojileri

Fen Bilimleri

Türkçe Edebiyat

Matematik

Sınıf Öğretmenliği

Diğer: _____

5. En son mezun olduğunuz eğitim programı?

Lisans Yüksek Lisans Doktor

Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı İle İlgili Öz-Yeterlilik Önermeleri	Yeterli değilim	Biraz yeteriyim	Yeteriyim	Oldukça yeteriyim	Çok yeteriyim
Çevre birimlerinin de bulunduğu bir bilgisayar sistemini başlatmak (fare,klavye, monitör, kasa, hoparlör vb.)					
Bilgisayarın ana donanım birimlerinin işlevlerini tanımlamak (fare,klavye,monitör vb.)					
Sabit diskleri bölümlenmek ve biçimlendirmek					
Bilgisayara sabit disk üzerinde klasör oluşturmak					
Sıkıştırılmış dosyaları açmak					
Sabit diske ya da diskete dosya kaydetmek					
Bir dosyayı kaydettiğim zaman bilgisayarda nereye sakladığımı bilmek					
Kayıtlı bir dosyayı açmak					
Farklı sürücülerden sabit diske dosya aktarmak					
Bir ya da daha fazla dosyayı sıkıştırmak					
Sıkıştırılmış dosyaları açmak					
İhtiyacım olmayan dosyaları bilgisayardan temizlemek					
Projeksiyon cihazını bilgisayara bağlayıp görüntü almak					
Projeksiyon cihazının gelişmiş ayarlarını kullanabilmek (tavan, keystone v.b.)					
Dizüstü bilgisayar üzerinden bağlı projeksiyon cihazı üzerinde eş zamanlı iki farklı ekran kullanmak					
Yazıcıdan çıktı almak					
Gelişmiş yazıcı ayarları kullanmak (bazı sayfaları yazdırmak, sayfa düzeni v.b.)					
Yazıcı kartuşu değişimi gerçekleştirmek					
Tarayıcıyı kullanarak resim taramak					
İnternette arama motorlarını kullanarak bilgiye ulaşmak					
Arama motorlarının gelişmiş arama seçeneklerini kullanmak					
İnternette dosya indirmek					
İnternette indirilen içeriğin güvenilirliğini tespit etmek (virus, trojan v.b.)					

Öğrencilerin derste kullanabilecekleri web siteleri bulmak					
E-posta yazılımları kullanmak (Outlook, Thunderbird, v.b.)					
E-posta'ya dosya ekleyerek göndermek					
Gerçekleştireceğim uygulamanın amacına göre hangi uygulama yazılımını kullanacağımı bilmek (word,excel,access,powerpoint vb.)					
Kullanılan yazılım üzerinde dosyalarımı kaydetmek (kaydet, farklı kaydet)					
Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak dersime ait çalışma kağıtları hazırlamak					
Bir kelime işlem programını (Word vb.) kullanarak günlük plan hazırlamak					
Bir kelime işlem programında metin üzerinde düzenleme (kesme, kopyalama, yapıştırma) yapmak					
Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin istatistiksel verileri üzerinde çalışmak (sınav sonuçlarını hesaplamak, dönem ortalaması almak vb.)					
Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrenci bilgilerini belirli kriterlere göre sıralatmak					
Bir hesap tablosu programını (Excel vb.) kullanarak öğrencilerin başarı grafiğini çıkarmak					
Bilgisayarları kullanarak araştırma tabanlı eğitimsel etkinlikler düzenlemek					
İş birlikli öğrenme kapsamında gruplara yönelik aktiviteleri desteklemek için bilgi teknolojisi kaynaklarını kullanmak (moodle, facebook v.b.)					
Öğrencilere ders dışında gerçekleştirecekleri bilgi teknolojileri tabanlı projeler vermek					
Öğrencilerin seviyeleri ve bireysel öğrenme özelliklerini dikkate alarak uygun eğitimsel yazılımı seçmek					
Bilgi teknolojileri tabanlı eğitimsel etkinliklerin planlanmasında farklı öğretmenlerle işbirlikli çalışmak					
Akıllı tahta kullanımını için etkileşimli içerikler hazırlamak					

ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında Kayseri’de doğdum. İlk, orta ve lise eğitimimi Kayseri de tamamladım. Girne Amerikan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) lisans mezunuyum. Lisans eğitimi bittikten sonra askerlik görevimi tamamladım. Halen özel sektörde bilgisayar eğiticiisi olarak görev yapmaktayım. BÖTE bilimine ilğim lisans öğrenimimi bitirdikten sonrada artarak devam etmiştir. Alanımda kendimi geliştirmek, bilgilerimi artırmak amacıyla yüksek lisans yaptım.

